

Mayıs - Haziran 2022

ISSN: 1306 - 3731 Fiyatı : 15 TL.

17.
YIL

Akpınar

99.
SAYI

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Kuruluş T. : 01.01.2006

Kurucusu : İsmail ÖZMEL

Cahit Sıtkı TARANCI DOSYASI

İnci ENGİNÜN • Saim SAKAOĞLU • Nur ÖZMEL • İsmail ÖZMEL • Nevzat ÖZKAN • Hasan Hüseyin ÖZMEL
Adil İZCİ • Mehmet YARDIMCI • Mehmet BAŞ • M.Nihat MALKOÇ • Nihat KAÇOĞLU • Cemal KARSAVRAN
Hakan SUNA • İsmail Emre ÖZER • Halide Şeyma KUZGUN • Vedat YARIŞAN

SAHİBİ ve GENEL YAYIN YÖNETMENİ

İsmail ÖZMEL
ismailozmel@hotmail.com

YAYIN KURULU

İsmail ÖZMEL
Nevzat TOPAL
Murat SOYAK

DANIŞMA KURULU (HAKEM HEYETİ)

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU (Selçuk Üniversitesi Em.Ö.Ü.)
Prof. Dr. Esmâ ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Pervin ÇAPAN (Muğla Üniversitesi)
Prof. Dr. Nedim BAKIRCI (Niğde Üniversitesi)

YAZIŞMA VE YÖNETİM YERİ

Yeni Çarşı İş Merkezi B Blok Nu. 1/5 NİĞDE
Telefon: 0.388 213 12 50 Belgegeçer: 0.388 233 35 45

ABONE ÜCRETİ

Tanesi : 20 TL
Yıllık Abone Bedeli: 150 TL
Resmî Abone Bedeli: 250 TL
Yurtdışı Abone Bedeli: 50 Avro
Posta Çeki: 5145515 (İsmail ÖZMEL)
Banka Hesap No : Yapı Kredi Niğde Şubesi
İban : TR83 0006 7010 0000 0061 2945 53

GRAFİK - TASARIM

BASIM YERİ

KARAN OFSET

Fertek Mah. OSB. 4. Cad. No: 6 • NİĞDE
Tel: 0.388 233 66 22 • Belgegeçer: 0.388 233 88 11

Dergiye gönderilen yazı ve şiirler basılsın basılmasın geri verilmez. Yayınlanması istenen yazıların el-mek adresimize gönderilmesi gerekmektedir. Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve şiirlere ücret ödenmez. Yayın kurulu gerekli gördüğünde yazılarda değişiklik yapabilir.

İÇİNDEKİLER

- 2 **BİZİ BİRLİKTE YAŞATAN RUH**
İsmail ÖZMEL
- 3 **CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİRİNDE CAHİT SITKI'NIN YERİ**
Prof. Dr. İnci ENGİNÜN
- 12 **HER MİHNETİN ŞİİRLE KABULU: CAHİT SITKI TARANCI**
Dr. Nur ÖZMEL
- 14 **CAHİT SITKI TARANCI VE ŞİİRİ ÜZERİNE**
İsmail ÖZMEL
- 18 **TEŞEHHÜT MİKTARI GÖRÜŞTÜĞÜM ÜNLÜLER ANLIK HATIRALAR – I**
Saim SAKAOĞLU
- 22 **HAYATI VE ESERLERİYLE TUNCER GÜLENSOY (1939-2022)**
Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN
- 28 **OLMAZ MI**
Mehmet BAŞ
- 31 **MAVİ DÜŞ**
Hasan Hüseyin ÖZMEL
- 32 **TÜRKÇEYE SAYGI YAZILARI: YENİ İNCİLER**
Adil İZCI
- 34 **AZ ZAMANA ÇOK ŞEY SİĞDİRMAK PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU GERÇEĞİ**
Dr. Mehmet YARDIMCI
- 37 **BAYRAK**
İsmail ÖZMEL
- 38 **İKİNDİ RUBAİLERİ LÂCİVERT AKŞAMLAR**
M.Nihat MALKOÇ
AĞLATMA BENİ
Nihat KAÇOĞLU
- 39 **ŞİMDİ SONBAHAR YORGUNU**
Cemal KARSAVRAN
GENÇ
Hakan SUNA
- 40 **NERGİS-2**
İsmail Emre ÖZER
- 41 **“PROF. DR. NÂZİM HİKMET POLAT’ A ARMAĞAN” KİTAP TAKDİMİ ETKİNLİĞİ**
Halide Şeyma KUZGUN
- 44 **KUŞ**
Vedat YARIŞAN

BİZİ BİRLİKTE YAŞATAN RUH

İSMAİL ÖZMEL

Bizi mutlu eden bir sayı ile huzurunuzdayız. Akpınar Dergimizin 99. Sayısı bir gerçeği daha tekrarlamamızı zorunlu kıldı. Türk edebiyatının yaşadığı ve yaşatıldığı coğrafyalara bakınız. Hangi şehrimizde, hangi beldemizde, hangi köyümüzde yaşarsa yaşasın, hangi konuları öne çıkarırsa çıkarsın, hepimizin birleştiği öyle ortak noktalar, öyle ortak değerler, öyle ortak duygular ve ortak bir ruh vardır ki, zaman içinde yapılan değerlendirmelerin bir kısmının nasıl yapmacık ve derinliksiz yakıştırmalar olduğunu göstermeye yeter sanırım. Şairlerimizi, yazarlarımızı birbiriyle kaynaşmalarından adeta rahatsız olan bir damarımız var gibi, onları olumlu ve olumsuz noktalara taşıyarak aralarına mesafeler koymakla ne kadar büyük yanlışlara düşüldüğünü görmemek mümkün değildir. Belki bu konu tekrar tekrar ele alacağımız temel bir anlayış sorunumuzdur ve üzerinde düşünmeye devam etmeliyiz diyorum.

Bu sayının en ilginç tarafı sanırım, Cahit Sıtkı Tarancı şiiri ile Edebiyatımızın seçkin ve velut kalemlerinden İnci Enginün'ün Akpınar sayfalarında bir araya gelmiş olmalarıdır. Balıkesir/Burhaniye'de Cahit Sıtkı Tarancı'yı anma gününde

(29 Temmuz 2022) verilmiş konferansı, bu güzel araştırmayı beraberce okumak bir bahtiyarlıktır diyoruz.

Cahit Sıtkı Tarancı dosyasının ikinci yazısı Nur Özmel'in "Her mihnetin şiirle kabulü : Cahit Sıtkı Tarancı ", İsmail Özmel'in "Cahit Sıtkı Tarancı ve şiiri üzerine" başlıklı yazılarını ilgiyle okuyacaksınız.

İkinci bölümde, Anılarını yazarak kültür ve edebiyatımıza zenginlik ve derinlik katan Saim Sakaoğlu'nun "Teşehhüt miktarı gördüğüm ünlüler / Anlık hatıralar – ı" yazısını ilgiyle okuyacaksınız.

Tuncer Gülensoy dosyasından kalan ve Nevzat Özkan'ın kaleme aldığı "Hayatı ve eserleriyle Tuncer Gülensoy (1939-2022), İsmail Özmel'in Şairlere sesleniyorum , Dr. Mehmet Yardımcı'nın Az zamana çok şey sığdırmak, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu gerçeği, Adil İzci'nin Türkçeye saygı yazıları: Yeni İnciler, Halide Şeyma Kuzgun'un Örnek olması gereken bir edebiyat olayını anlatan yazısını, şairlerimiz Hasan Hüseyin Özmel, Mehmet Baş, İsmail Özmel, M. Nihat Malkoç, Nihat Kaçoğlu, Cemal Karsavran, Hakan Suna, İsmail Emre Özer, Vedat Yarışan'ın şiirlerini beğenerek okuyacağınızı umuyoruz.

Yazılarınız ve şiirlerinizle Akpınar'a destek olmaya devam ediniz. Sizlerin ilgi ve sevgileriyle yayınıma devam edeceğiz.

Yeni sayılarda buluşmak dileği ile sağlıklı kalın, hoşça kalın, sağ olun.

CUMHURİYET DÖNEMİ ŞİİRİNDE CAHİT SITKI'NIN YERİ

Prof. Dr. İnci ENGİNÜN

Cahit Sıtkı Tarancı 1939 yılı başında Siyasi Bilimler Okulu'nda (Ecole Sciences Politiques) okumak için gittiği Paris'ten II. Dünya Savaşı'nın şiddetlenmesi dolayısıyla alelacele, hayli maceralı bir yolculukla Türkiye'ye dönmek zorunda kalmıştı. 1940 Ağustos'unda Avrupa'dan son mektubunu gönderir. Dönüşünden kısa bir süre sonra askere alınır Ankara ve İzmir'deki (Nisan-Mayıs 1941) hazırlık günlerinden sonra Burhaniye'ye atanır (Kasım 1941-Temmuz 1942 arası Burhaniye'dedir). Daha sonra bu görev yeri Ilıca olacaktır (Ilıca'dan son mektubu 3.9.1943'tür). Görevi icabı Edremit'e de sık sık gider. Edremit'e gittiğinde şair Mustafa Seyit Sütüven'in (1908-14 Ekim 1969) kırtasiye dükkânına uğrar. Bazı yaşantı notlarının yer aldığı mektuplarına göre bölgeyi sevmiştir. Zaten öylesine iyimser ve sevgi dolu bir insandır ki hoş olmayan duygulara yer vermez. Yıllar sonra oturduğu ve "Abbas" adlı şiirini yazdığı evin üzerine Burhaniye Belediyesi'nin bir plaket koyduğu ve bir caddeye de Cahit Sıtkı Tarancı adını verdiğiinden kendisini çok seven teyzesinin oğlu avukat Reşit İskenderoğlu Haydi Abbas adlı kitabında

(2010) söz etmektedir. 1910'da doğan ve kırk altı yaşında ölen Cahit Sıtkı şöhreti erken yaşlarında yakalamış, hele 1946'da CHP şiir yarışmasında birinciliği kazandıktan sonra adı "Yaş Otuz Beş" şiiriyle adeta özdeşleşmiştir. Yarışmanın ikincisi Atilla İlhan ("Gavur Dağlarından Rivayet [Cebbaroğlu Mehmed]"), üçüncüsü ise Fazıl Hüsnü Dağlarca' ("Çakır'ın Destan'ından")dır. Dikkati çeken bir nokta bu şiirin son iki mısraı henüz tam şeklini kazanmadan, şaire otuz yaşındayken gelmiş olmasıdır. Çok tanınan, hepimizin bildiği bu şiiri okuyorum:

Yaş Otuz Beş

Yaş otuz beş, yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafile bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.

Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünürsünüz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

Zamanla nasıl değişiyor insan!
Hangi resmime baksam ben değilim.
Nerde o günler, o şevk, o heyecan?
Bu güler yüzlü adam ben değilim;
Yalandır kaygısız olduğum yalan.

Hayal meyal şeylerden ilk aşkımız;
Hatırası bile yabancı gelir.
Hayata beraber başladığımız,
Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir;
Gittikçe artıyor yalnızlığımız.

Gökyüzünün başka rengi de varmış!
Geç fark ettim taşın sert olduğunu.
Su insanı boğar, ateş yakarmış!
Her doğan günün bir dert olduğunu,
İnsan bu yaşa gelince anlarmış.

Ayva sarı, nar kırmızı sonbahar!
Her yıl biraz daha benimsediğim.
Ne dönüp duruyor havada kuşlar?
Nereden çıktı bu cenaze, ölen kim?
Bu kaçınıcı bahçe gördüm tarumar?

Neylersin ölüm herkesin başında.
Uyudun uyanamadin olacak.
Kim bilir nerde, nasıl, kaç yaşında?
Bir namazlık saltanatın olacak,
Taht misali o musalla taşında.

29 Ekim 1923’de Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin ilanı sonrasında edebiyatımızda yer alan genç yazarları Tanpınar “asrın eşiğinde doğanlar” diye nitelemiştir. “Asrın eşiği”nde doğanlar Cumhuriyet ilan edildiğinde henüz yirmili yaşlarda idiler (Ahmet Hamdi Tanpınar (1901-1962), Nazım Hikmet (1902- 1963), Muammer Lutfi Bahşi (1903- 30 Haziran 1947), Necip Fazıl Kısakürek (1905-1983, Asaf Halet Çelebi (27 Aralık 1907-15 Ekim 1958), Cevdet Kudret Solok (7 Şubat 1907-

10 Temmuz 1992), Yaşar Nabi Nayır (25 Aralık 1908-15 Mart 1981), Ahmet Muhip Dıranas (1909-21 Haziran 1980), Ziya Osman Saba (30 Mart 1910-29 Ocak 1957), Cahit Sıtkı Tarancı (1910-1956), Şevket Rado (Şevket Hıfzı adıyla) (21 Nisan 1913-9 Nisan 1988), Orhan Veli Kanık (13 Nisan 1914 – 14 Kasım 1950), Oktay Rifat Horozcu (10 Haziran 1914-18 Nisan 1988), Fazıl Hüsnü Dağlarca (26 Ağustos 1914- 15 Ekim 2008), Celâl Sılay (1914- 7 Eylül 1974), Melih Cevdet Anday (13 Mart 1915, – 28 Kasım 2002), Behçet Necatigil (16 Nisan 1916, 13 Aralık 1979), Cahit Külebi (9 Ocak 1917-20 Haziran 1997), İlhan Berk (8 Kasım 1918 - 28 Ağustos 2008), Salâh Bırsel (14 Kasım 1919-10 Mart 1999) Atilla İlhan, 15 Haziran 1925 - 10 Ekim 2005) adlarının hepsi Cumhuriyet’in güçlü şairler kümesidir. Bunların bazıları şiir yazmayı bırakıp başka alanlarda çalışmıştır. Yaşar Nabi Varlık dergisini kurarak bütün arkadaşlarına ve yeni yazarlara kapısını açmıştır. Diğerleri ise sanatlarıyla nice okuyucu ve genç şairi peşlerinden sürüklemişlerdir. Orhan Veli, Oktay Rifat ve Melih Cevdet ortaklaşa Garip adlı kitap çıkararak şiiri toplumun her kademesinde tartışılan en önemli konu hâline getirdikleri gibi, şiirde çarpıcı ve etkisi günümüze kadar devam eden akımı yaratmışlardır. Daha sonra Cemal Süreya (1931-9 Ocak 1990), Sezai Karakoç (22 Ocak 1933 – 16 Kasım 2021) ikinci yeninin kurucuları olarak yerlerini alacaklardır. Bu listeyi hazırlarken Cahit Sıtkı’nın eserlerini verdiği süre içinde kendisi gibi yetenekli önde gelen şairlerinin adlarını anmakla yetindim. Tanzimat’ın ilanından sonra Türk şiirinde eskiyi “tarumar” etmiş olan en yaşlı şair Abdülhak Hâmit Tarhan, onca yıl özlemi çekilen yeniliğin müjdecisi olan

Cumhuriyet'i seyreden kendi neslinin gözlemcisi gibidir. Onu kendisinden daha genç olan Servet-i fûnun'cular ile Mehmet Akif Ersoy, Ahmet Haşim ve Yahya Kemal Beyatlı ve Mütareke döneminde ünlenmiş Faruk Nafiz Çamlıbel ve arkadaşları takip etmekteydi. Genç şairler üzerinde en etkili olanlar Ahmet Haşim ve Yahya Kemal ve memleket şiirleriyle Faruk Nafiz Çamlıbel'di denebilir. Zamanla her biri kendi söyleyiş ve özelliklerini bularak yollarını seçeceklerdi.

Sanat sadece bir ilham ve teknik maharete bağlı değildir, aynı zamanda kültür de gerektirir. Şiirimizde kalıcı olacak adlar geniş bir kültür birikimine sahiptirler.

Cumhuriyet ilan edildiğinde henüz on üç yaşında olan Cahit Sıtkı 4 Ekim 1910'de Diyarbakır'da zengin ve kültürlü bir ailede doğmuştur. Çok sevdiği bu dünyadaki ömrünün başlangıcı olan çocukluğu birbirini zincirleme takip eden savaşlarla geçmişti. Yaşama sevinci, ölüm korkusu belki de bu nesilde en çok hissedilen konulardır. Sadece kırk altı yıl süren kısa hayatı 13 Ekim 1956'da yabancı bir ülkede biten, çoğu memleket meseleleri ve sevgisiyle dolu şiirler yazan Cahit Sıtkı kendisini kalabalık bir şairler kümesi içinde bulur. Cumhuriyet dönemi edebiyatın bütün alanlarında zengindir, fakat Türk yazarları ve okuyucularının şiire bağlılıkları daha farklıdır. Eski edebiyat geleneklerinden de bıkmıştır yeni şairler. İlk tepki Yedi Meşale'den gelir. Ahmet Haşim'in alkışladığı bu hareketi 1941'de Garip hareketi takip edecektir. Dünyada yeni ideolojiler oluşmakta, eskiler de

kısmen cazibesini korumaktadır. İşte bu dünya içinde eğitim için Rusya'ya giden Nazım Hikmet yeni bir söyleyiş ve bir isyan şiiri getirir. Necip Fazıl da mistik bir dünyanın varlığına inanır ve ona sığınır. Genç şairler küçük mutlulukları yakalamaya, çocukluklarından ayrılmamaya kararlı gibidirler.

Şairler hayata bağlıdırlar ve yaşama sevinci içindedirler. Dostluk ve sevgiyi yücelten Tarancı'nın Galatasaray'da tanıştığı Ziya Osman Saba, daha önce Yedi Meşale hareketiyle adını duyurmuştur.¹ Cahit Sıtkı'yla arkadaşlığı ömür boyu sürmüştür. İkisi de tertemiz duygularla dolu, dost insanlardır. Cahit Sıtkı'nın kendisine yazdığı mektupları, onun ölümünden sonra Ziya'ya Mektuplar adıyla neşreden Ziya Osman bu eseriyle sadece bir yazarın mektuplarını kaybolmaktan kurtarmaz, o yıllardaki bütün şiir dünyasına karşı bu iki şairin tavırlarını da gösterir. Cahit Sıtkı çok geçmeden Türkçeyi kullanışı, okuyucuyla arasında kurduğu sıcak ilişkiyle toplumun en sevdiği şairler arasına girer.

1941 yılında askere alınan Cahit Sıtkı askerliğini Burhaniye ve Ilıca'da yapmış, sık sık Edremit'e gittiği gibi Edremit'ten Dikili'ye bir asker sevkiyatını da idare etmiştir. Burhaniye izlenimlerini az da olsa taşıyan mektuplarının özellikle Ziya Osman'a yazılmış olanlarında dönemin şiir hareketlerini yakından takip etmeye çalıştığı, neşredilen şiirler hakkındaki görüşlerini arkadaşına yazdığını da görürüz. Ayrıca bu aylar Cahit Sıtkı'nın

¹ Ziya Osman Saba (1910-1957): Grubun şiire en sadık şahsiyetidir. Sebil ve Güvercinler (1943), Geçen Zaman (1947), Nefes Almak (1957) adlı kitaplarda şiirlerini toplayan Ziya Osman hikâyeler de yazmıştır. Özellikle ev içi şiirleriyle kendisinden daha kabiliyetli bir başka şaire, Behçet Necatigil'e (1916-1979) örnek olmuştur.

şiiri açısından da çok verimli olmuştur. Hele ünlü “Abbas” şiirinin yazılış serüvenini Ziya Osman’a mektubunda anlattığı gibi bu şiirin ortaya çıkışını “Abbas” adlı hikâyesinde de ayrıntılarıyla nakletmiştir.²

Bu mektuplarda ve yazdığı bazı makale ile anketlere verdiği cevaplarda da şiir sanatıyla ilgili unutulmaz, vecize tadında cümleleri vardır. O şiiri hayatının tek ihtirası olarak kabul ederve dönemindeki birçok arkadaşıyla aynı ihtirası paylaşmaktadır.

Tanzimat’tan itibaren yoğun bir şekilde ortaya çıkan batı/Fransız şiirinin etkisiyle gelişen yeni şiir özlemi uzun yıllar şekil ve içerik tartışmalarıyla geçmiş ve çeşitli örnekler verilmiştir. Böylece Cumhuriyet dönemi şairleri hem bu son dönemin deneylerinden hem de halk edebiyatı ve divan şiirinin sunduğu zengin bir şiir geleneğinden yararlanmışlardır. Bu devirde Türkçe, hayatın her konusunu, insanın her duygusunu ifade edebilecek bir rahatlığa kavuştuğu gibi, hece vezni de her şairin kendince kullanabileceği kıvraklığa ulaşmıştı.

Cahit Sıtkı da şiire hevesli her genç gibi okul sıralarında şiir yazmaya başlamış, önce aruz, sonra hecede kalemini denemiş daha sonra da serbest vezne geçmiştir. Cahit Sıtkı şiirde sesin etkisine çok önem vermiş ancak kesin kurallara kendisini kaptırmamıştır. O da, kendinden önce var olan sözlü ve yazılı eserlerden faydalanmış ve onlarla

beslenmiştir. Cahit Sıtkı’nın şiir görüşlerini arkadaşı Ziya Osman Saba’ya yazdığı mektuplarda buluruz.³ Cahit Sıtkı söyleşilere verdiği cevaplarda Divan şiirini pek bilmediğini söylese de Halk şiiri ve Fransız şiirini iyi tanımaktadır. Nitekim Fransız şiirinden yaptığı başarılı çeviriler de bulunmaktadır.

“Şiir, insanoğlunun ruhundaki her suale, bülbül sesiyle, acı veya tatlı, yanık veya şen, cevap verebilecek bir kudrettedir; yeter ki o tele dokunmasını, ondan istediğin nağmeyi çıkarmasını bilesin” (s. 168-169) der ve Claudel’in “Benden de fazla ben olan biri var bende” mısraını “Yunus’un ‘Bir ben vardır bende benden içeri’ mısraıyla birlikte hatırlar.

Yahya Kemal’in de ısrarla üzerinde durduğu Divan şiirindeki “kelime istifinden doğan sesi” fark etmiştir. Kendisini geleceğin şiir okuyucu ve tenkitçisine karşı da sorumlu hisseder “Söylemek istediğimiz şeyden ziyade söyleyişe ehemmiyet verilmesini” (s. 163) ısrarla tekrarlar: “Unutma ki memnun etmeye mecbur olduğumuz şiir münekkidi hatta kari yüz sene sonraki şiir münekkidi ve kariidir. Elimizdeki malzemeyi –kelimeleri– ona göre azami dikkat, itina ve zevkiselimle kullanmak bizim hem vazifemiz hem hazzımız, hem de –heyhat– tesellimizdir.” (s. 163)

“Ben (...) bütün şiirlerimde, söylediğim şeyden ziyade onu söylemek, Türkçeyi hoşnut ve şad edercesine söylemek peşindeyim; aradığım haz ve

² Yıllar sonra onu hatırlayan Burhaniyeliler şehrin bir sokağına Cahit Sıtkı Tarancı adını verdikleri gibi, yedeksubay olarak görev yaptığı şehirde oturduğu evin üzerine bir levha asıp “Abbas” şiirini orada yazdığını belirtmişlerdir. Bu konudaki belgeler ve resimler için bk. Reşid İskenderoğlu, Haydi Abbas (Şair Tarancı’dan), Ankara: 2010, s.56.

³ Ziya’ya Mektuplar, Varlık yay. Nisan 1957. Alıntılar bu kitaptandır.

–bence şiir– bu söyleyiş tarzındadır.” (...)

Şiirin hiçbir zaman ikinci plana atılmayı kabul etmediği görüşünü de Cahit Sıtkı sık sık tekrarlar. Hatta arkadaşına evlendikten sonra eşi şiiri yazmasını kıskanırsa, onu boşamasını tavsiye eder (s. 158).

“Güzel bir şiirin nesini, neresini sevdiğimizi ekseriya bilemeyiz yahut ifade edemeyiz. Hakikaten de böyledir. Yalnız ‘dil işi’, ‘kelime mimarisi’ olduğunu hiç hatırdan çıkarmamak lazım” (s. 165). Ancak bu alanda da ahengi unutmamak gerekir (s. 117).

Bu “kelime mimarisi” ve “dil işi”, kısaca malzeme ve ölçü (s. 118) elbette ki halk geleneğinde de bulunmaktadır. Hayattaki tek ihtirası şiir (s. 49) olan ve “şiiri bir hayat aşkı seviyesine yükseltmek lazım” geldiğine (s. 168) inanan Cahit Sıtkı, halk şiirinin gelenek içinde basmakalıp hâle düşen ifade şeklini ve kalıplarını kırarak kendi şiirini yaratır. Burada bir noktayı daha belirtmek istiyorum. Güzel hikâyeler yazmış olmasına rağmen, onları kitap hâlinde toplamaması da şiirin rakip kabul etmediğine inanmasından kaynaklanır.

Cahit Sıtkı için şiir bir konu meselesi değildir. Hele sipariş şeklinde şiir yazmaktan hiç hoşlanmaz.

Bu mektuplarda dikkati çeken bir nokta da arkadaşını şiirlerinde fazladan kelime kullanması ve kelimelerin sıralanması açısından eleştirmesidir. Tarancı kelimeleri istifte onların uyandırdığı çağrışımlara dayanır.

“Şiir bahsinde, realist telakkiler, romantik telakkiler, bilmem ne...tik

telakkiler diye bir tasnifi kabul etmeye ne mizacım ne de şiir anlayışım müsaittir. Hayat yalnız realitelerden ibaret değildir ki! Yalnız kapıdan, pencereden, sokaktan, ölümden vesaireden ibaret olan bir hayatın kuruluşunu anlayan anlar. O kapı kırkinci kapıda olabilmeli (masaldaki gibi), o pencerede hayaller kurulabilmeli, o sokakta mehtaba bakılabilmeli ve ölümden sonra da bir hayat mevcut olduğuna insan inanmalı bazen.”

Böylece şiir, masalların büyüdü dünyasına açılan kapı olur “Hayatı tek zaviyeden gören şairler kaybeder. Şair hayata muhtelif pencerelerden bakabilmeli ve her seferinde hayata yeni bakıyormuş gibi olmalı ki bakışlarındaki tazelik, eserine ve dolayısıyla kare intikal edebilsin” (s. 149).

Cahit Sıtkı “Kırkinci Oda” adlı şiirinde bu hedefe ulaşmıştır.

Kırkinci odanın kapısındaayım;
Ne varsa bu kapı arkasındadır.
Açsam ya açsam kaygısındayım;
Aklım iki cihan arasındadır.
Kim bilir neler oluyor içerde!
Yarab! İnsan bahtım hangi ellerde?
Ha ben ha masaldaki o şehzade;
Gönlüm bir güzelin sevdasındadır.

Cahit Sıtkı kırkinci odanın kapısını sık sık yoklar: “Bugün masal değil / Masaldan daha güzel gerçek” der. Cahit Sıtkı’nın şiiri hayatın güzelliğini sezdirenen masaldır. Bazen de şair mutluluk içinde nerede olduğunu unutarak sorar: “Biz Neredeyiz Sevgilim?”

“Türkçenin ses vekaleti bizim uhdemizdedir” (s. 127) diyen Cahit Sıtkı, bu sorumluluğu yerine getirmeğe bütün gücü ile çalışmış, kendinden önceki yerli ve

yabancı şiir geleneklerinden faydalanmıştır. O, konuşulan dilde bol bol geçen deyimleri, hatta tekerlemeleri büyük bir tabîlikle kullanmıştır. Cahit Sıtkı'nın duygularındaki samimiyet ve safiyet, onun ömür boyu hiç kaybetmediği çocukluktan kalmıştır. Masalların cazibesine de bu safiyetle uzanır. Bir çocuk oyunu, tekerlemesi bile unutulmaz bir şiir hâlini aliverir:

“Uçtu uçtu leylek uçtu,
 Uçtu uçtu masa uçtu,
 Uçtu uçtu Semahat uçtu,
 Uçtu uçtu?
 Ne uçtu sanırsınız çocuklar?
 Uçtu uçtu gençliğim uçtu.”
 Bir örnek de “Sanatkârın Ölümü”dür

(1936).

“Gitti gelmez bahar yeli;
 Şarkılar yarıda kaldı.
 Bütün bahçeler kilitli;
 Anahtar Tanrıda kaldı.
 Geldi çattı en son ölmek.
 Ne bir yemiş, ne bir çiçek;
 Yanıyor güneşte petek;
 Bütün balarıda kaldı.”

Son örnek olarak Burhaniye’de yazdığı “Abbas” şiirini anmalıyım. Çocukluğunda dinlediği masal ona, askerliğini yaparken şiir olarak geliverir.

“Çocukluğumda dinlediğim bir masalda, bedbaht bir şehzade, bu hâline acıyan ak sakallı bir adamla karşılaşır (Hızır aleyhisselam); şehzadeye bir saadet parolası verir; ona der ki: ‘Canın sıkıldığı zaman, Abbas! diye sesleniver, derhal karşına gaibden bir harem ağası çıkar, sofranı kurar, sevgilini getirir, geçmiş günlerini yeni baştan yaşattırır!’ Ve şehzade bu parolayla kendini avutur. Burada Abbas, insanoğlunun heyhat ki sık

sık başvurmaya mecbur kaldığı hayali temsil etmektedir. Şiiri ona göre okumalı.”

Abbas’ı hikâye olarak da yazan Cahit Sıtkı için bu, sadece bir masalın şiirleşmesi değildir. Şiir her şeyden önce ses ve sesle telkindir. Cahit Sıtkı şiirinin kafiyeli olmasını da şöyle açıklar:

“Abbas benim söylediklerimi ses olarak aynen tekrar etmektedir, benim aks-i sedamdır. Vezinsizdir, zira, verdiğim emirlerin harfiyen yerine getirilemeyeceğini biliyorum, müdrikim. Zaten aks-i sedalarda aynı cümle bütün uzunluğuyla tekrar edilmez de, yalnız son hecenin tekerrürü kuvvetle duyulur. Vezinsizliği icap ettiren diğer bir sebep de hayatla hayal arasındaki uçurumdur. Bu uçurumun şair tarafından duyulması ve duyurulmak istenilmesidir” (s. 130).

Şiiri yazdıktan sonra onun hikâyesini de kaleme alır. Alelade hayat tecrübesi, biraz hayal gücüyle masallaşmaya hazırdır. Cahit Sıtkı askerliğini yaparken, emirlerini seçmek üzere künyeleri gözden geçirir ve birden aradığını bulur. Abbas oğlu Abbas künyesiyle karşılaşır. Abbas her emre hazırdır. Cahit Sıtkı'nın hayatını düzenler, hayatını kolaylaştırır, tıpkı masalın esrarlı Abbas’ı gibidir. Şairin hikâyeleştirdiği askerlik tecrübesi, aynı zamanda şiir hâline gelecektir. Hikâyenin şiire konu olan kısmı şudur: Yorgun bir günden sonra akşam yemeğinde birkaç kadeh içen Cahit Sıtkı, dinlenmiş ve kendine gelmiştir. Sigarasını içerken gökyüzüne de bakar. “Yıldızlı bir yaz gecesidir. Rüzgâr da” çıkar. “Bir Fransız şairinin, ölümden sonra yaşamak hasretini anlatan o canım şiirini mırıldanıyorum: Yeryüzünde olduğumuz o

unutulmaz zamanlardı!" İşte bu sırada canı Abbas'la konuşmak ister. Ona çocuğunu çocuğunu sorar. Sonra İstanbul aklına gelir:

"Bir ara, İstanbul gözümde tıttı. İstanbul ve ilk sevgilim! Gençliğimin en güzel günleri! Şehzadeliğim tuttu, Abbas'tan medet ummak sevdasına düştüm."

İstanbul'u bilip bilmediğini sorar Abbas'a ve sonra da der ki, sana bir adres vereceğim, oradan sevgilimi kaçır, getir. Abbas ertesi sabah bu emri yerine getirmek üzere yol hazırlığını yapmıştır. Bu dostluk ve sadakat karşısında yazarın gözleri yaşarır.⁴

"Canım Abbas! Hayırlısıyla şu dünya vaziyeti bir düzelse de, seni memleketine, tarlana, çiftliğinin çubuğunun başına, çoluk çocuğunun yanına göndersek! Bana gelince tıpkı o şehzade gibi, birbirine çaktım mı, Lebbeyk Sultanım diye gaibden çıkıveren Abbas benim neme yetmez."

İşte vefakâr ve itaatli emirleri ile birleşen masalın esrarlı yardımcısı Cahit Sıtkı'nın "Abbas" adlı o güzel şiirinde canlanmıştır.

"Haydi Abbas, vakit tamam;
 Akşam diyordun işte oldu akşam.
 Kur bakalım çilingir soframızı;
 Dinsin artık kalp ağrısı.
 Şu ağacın gölgesinde olsun;
 Tam kenarında havuzun.
 Aya haber sal çıksın bu gece;
 Görünsün şöyle gönlümce.
 Bas kırbacı sihirli seccadeye,
 Göster hükmettiğini mesafeye
 Ve zamana.
 Katip tozu dumana,
 Var git,

Böyle ferman etti Cahit,
 Al getir ilk sevgiliyi Beşiktaş'tan
 Yaşamak istiyorum gençliğimi yeni
 baştan."

Şiirdeki masal unsurları; son mısralarda hiss olunur. "Böyle ferman etti Cahit", şairin kendisini masal şehzadesinin yerine koyduğunu gösterir. Son iki mısra ise özlemdir. Gerçek Abbas'ın yapmaya hazır olduğu ama gerçekleşmesi imkânsız, hayaldir. Sevdiği ve özelliklerine saygı duyduğu asker için de o, daha sonra "Mehmetçik" ve "Meçhul Asker" şiirlerini yazmıştır.

Halk şiirinde gördüğümüz engin yaşama sevinci, tabiatın bütün unsurlarıyla haşır neşir oluş, onun ifade vasıtaları olan şiir şekilleri ve hece veznini Cahit Sıtkı şiirlerinde bol bol kullanmıştır. Fakat bunların hiçbiri, kopya edilmiş durumda değildir. Cahit Sıtkı, zengin şiir bilgisi ve sezgisi ile bu yerli kaynağı çok iyi benimsemiş ve eserlerine sindirmiştir. Bundan dolayı, onun şiirlerini okurken aldığımız izlenimler yerli kaynaklarımızla beslenmiş, fakat yepyeni bir şiirdir.

Cahit Sıtkı hece veznini kullandığı şiirlerinde klasik duraklara itibar etmemiş, hemen her mısrada durakları, değişik kullanmıştır.

"Şairin mesuliyeti ve şerefi sesle başlar, sesle biter. Yoksa kelimenin tek başına mânasından beklenen güzellik, nesir hudutları içine girer. Var mı yok mu ses! Şiir madeni, güzellik hazinesi, şairin pantheon'u sestir"⁶ görüşü onu başka türlerde kalemini kullanmasını engellemiş olmakla birlikte bazı güzel hikâyeleri de vardır⁷ ve bunları şiirinin

⁴ Cumhuriyet, 30 Temmuz 1944.

ham malzemesi gibi yorumlamak da mümkündür. Bunu ben Behçet Necatigil'in çok başarılı radyo oyunlarını "Şiire en yakın tür. Şiirin agridismanı bir çeşit" saymasına benzetiyorum.⁶ Benzer bir durumu Tanpınar'da da bulabiliriz. Huzur veya Aydaki Kadın romanları ile bazı hikâyeleri şiirlerinin öncüsü veya yorumlanması olarak görülebilir.

Cahit Sıtkı nasıl ki şiirinde az kelimeyle çok şey söylemek ister ve söylediklerinin ses ve çağrışım bakımından zenginliğine önem verirse, bunları bir bakıma hikâyesinde de kullanır. Hikâyelerinde modern dünyanın içinde yaşayan, inancını kaybetmiş insanların hayatında, yine de onlara birer "kader" gibi tesir eden gündelik basit olaylar üzerinde durur. Bunlar bazen tabiatın insana verdikleridir: çirkinlik gibi. Cahit Sıtkı da çirkinliğinden çok şikâyetçidir, tıpkı "Başım" şiirinin şairi Haşim'i gibi. Bazı şikâyetler de yaşarken karşılaşılan olayların şahsı ezmesinden kaynaklanır. Hikâyelerde kuvvetli bir ironi kendisini gösterir. Hayatın bin bir teferruatı insanı ya mesut veya bedbaht edecektir. İşte bu hikâyelerde bu insanlar ve ufak olaylar işlenir. Bu güzel dünya, şairin "her mihnet kabulüm yeter ki gün eksilmesin penceremden" dediği dünya, ölünce bitecektir. Şair şiirlerinde olduğu gibi hikâyelerinde de mihnetlere katlanırken, yine de yaşamının tadını çıkarabilen insanları anlatır.

Oyun, hayalin, rüyanın, masal ve sanatın kardeşidir. Sevgi ile aralarındaki

yakınlık da buradan başlar. Sevgi de hayatı değiştirir, masallaştırır; hayalin ve rüyanın kapılarını açar. "Biz Neredeyiz Sevgilim"de Tarancı der ki:

"Gecesi benden, mehtabı senden
Bir bahçesi var ki aşkımızın,
Mevsimlerdir dolaşırız, bitmez.

Kim demiş ki zamanla gül solar?
Bülbül hiç yorulur mu türküden?
Dilbersin işte, delikanlıyım.

Ne hikmettir bu Yarab, ne güzel!
Herhalde yeryüzünde değiliz;
Sahiden biz nerdeyiz sevgilim?"

Cahit Sıtkı da İkinci Dünya Savaşı günlerini yaşayan şairlerin çoğu gibi birçok değerlere karşı güvenini kaybetmiştir. Kaybettikleri arasında din duygusu da vardır. Fakat Cahit Sıtkı'nın iyi ve dost kalbi, kaybettiği öteki dünyanın yerine bütünüyle bu dünyayı koymuş ve ölümden sonra da, gözünün daima bu dünyada kalacağını birçok şiirinde anlatmıştır. "Dalgın Ölü" şiiri bu bakımdan çok ilgi çekicidir.

"Dün güzel bir kadın geçti
Kabrimin yakınından.
Doya doya seyrettim
Gün hazinesi bacaklarını,
Gecemi altüst eden.
Söylesem inanmazsınız,
Kalkıp verecek oldum.
Düşürünce mendilini;
Öldüğümü unutmuşum."

Öldüğünü unutmakta haksız mı, fani varlığının dünyadan çekilişinden altmış altı yıl sonra Cahit Sıtkı bana hep yaşıyor gibi geliyor, nice dirilerden çok daha diri ve

⁶ Ziya'ya Mektuplar, Varlık Yayınları, 1957, s. 133.

⁷ Cahit Sıtkı Tarancı'nın Şiir ve Hikâyeleri Arasındaki Benzerlik" Türk Dili, nu. 408, Aralık 1985, s. 449-459.

⁸ Behçet Necatigil'in Radyo Oyunları, Lisans çalışması I.Ü. Türkiyat Araştırma Merkezi Kütüphanesi, s. 102.

canlı. Ama hep içimde bir hüzün de bulunuyor. Yaşamayı çok seven şair

“Her mihnet kabulüm, yeter ki gün eksilmesin pencereden” demişti. Kendisini ölüme götüren hastalığı sırasında konuşma yeteneğini kaybetmişti. O çok sevdiği ve en güzel şiirlerini söylediği dilini konuşamıyor ve annesi ona yeni baştan kelimeleri hecelettirerek öğretiyordu. Bu sahneyi onu son defa gören Ziya Osman ayrıntılarıyla anlatmıştır. Tanrı şairin duasını kabul etmiş ve ona aklına bile gelmeyecek bir mihneti vermiştir. Türkçeye hediye ettiği bu emsalsiz mısra, bana şairin tragedyasını da hatırlatmaktadır. Şiirin tamamını okuyarak sözlerime son vereyim. Cahit Sıtkı hayatın her anını sever, halbuki bu geçici hayat ölüm tehdidi altındadır. Bu tehdidin gölgesi hayatın güzelliklerini keskinleştirir. Bu duygu tonu bütün şiirlerine ve yazılarına sinmiştir.

“Ne doğan güne hükmüm geçer,
Ne halden anlayan bulunur;
Ah aklımdan ölümüm geçer;
Sonra bu kuş, bu bahçe, bu nur.

Ve gönül Tanrısına der ki:
–Pervam yok verdiğin elemden;
Her mihnet kabulüm, yeter ki
Gün eksilmesin pencereden!”
Ruhu şad olsun.
Burhaniye 29 Temmuz 2022.

CAHİT SITKI TARANCI ŞİİRLERİNDEN ÖRNEKLER:

ATATÜRK

Nerde istiklâl harbinin o mutlu günleri
Türlü düşmana karşı kazanılan zaferi
Hiç sanmam öyle ağarsın bir daha tan yeri
Atatürk'üm ben ölecek adam değildim der.
Git hem şehrim git kardeşim toprağına yüz sür
Odur karşı kıyıda cümlemizi düşünür
Resimlerinde bile melûl mahzun düşünür
Atatürk'üm kabrinde rahat uyumak ister.

ÇOCUKLUK

Affan dedeye para saydım,
Sattı bana çocukluğumu.
Artık ne yaşıma var ne de adım;
Bilmiyorum kim olduğumu.
Hiçbir şey sorulmasın benden;
Haberim yok olan bitenden.
Bu bahar havası, bu bahçe;
Havuzda su şırıl şırıldır.
Uçurtmam bulutlardan yüce,
Zıpızılarım pırıl pırıldır.
Ne güzel dönüyor çemberim;
Hiç bitmese horoz şekerim!

HER MİHNETİN ŞİİRLE KABULU: CAHİT SITKI TARANCI

Dr. Nur ÖZMEL

Sanatına, kişiliğine ve eserlerine ilişkin çok sayıda araştırma bulunan Cahit Sıtkı Tarancı (1910-1956) Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının şiir alanındaki yapıtaşlarından biridir.

Diyarbakır'da varlıklı bir aileye mensubiyeti ona İstanbul'un kapılarını açmıştır. İlk Öğrenimini Diyarbakır'da tamamladıktan sonra İstanbul'a gelir. Saint Joseph ve Galatasaray'da okur. İlk şiirlerini de bu gençlik yıllarında yazar ve zamanın en önemli edebiyat dergisi olan Servet-i Fünun'da yayımlanır. Bu dönemden sonra kendine özgü bakış açısı ve ele aldığı tematik unsurlarla, Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirine önemli katkılar sağlamıştır. Türkçeye hakimiyeti, şiirin yapısı ve nasıl yazılması gerektiği hususunda özgün düşünceleri ile şiir eleştirmenlerinin dikkatini çeker. Bu dikkat çekiş yalnızca şiirleri ile değil, bir sanat dalı olarak şiir hakkındaki görüşleri ile de olmuştur. Vezin, kelimelerin taşıdığı anlam bütünlüğü, sembolik değerler ile ilgili fikirleri önemsenmiş ve Türk şiirinin seyri için ümit oluşturmıştır.

Bu ümidi besleyen ve Cahit Sıtkı'yı bir bakıma keşfeden kişi Peyami Safa'dır. Peyami Safa'nın 1932 yılının sonbahar aylarında Cumhuriyet'te yayınlanan "Bugünkü Türk Şiiri" başlıklı yazı dizisinde bunun ip uçlarını buluruz. (bkz. C. S. Tarancı, Ömrümde Sükut, Bilgi Yayınevi, II. Basım, Ankara 1968, s. 57-70.) Peyami Safa bu yazılarda özetle şunları söylemektedir: Türk şiiri yüzünü doğudan batıya çevirmesi ile mistik cevherini kaybetmeye başlamış, 'derunî gözlerini yummuştur'. Eflatun 'şiir ruhani sezislerin canlı devamıdır' dediğine göre şiir dünyası ulvi bir dünyadır. Bu dünyada muhakeme ve

mantık yoktur. Hal ve tavrını halk edebiyatından, felsefesini Yunus Emre'den ve estetiğini yüzeysel olarak Avrupa kültüründen edinmeye çalışmakta olan yeni Türk şiiri gerçek bir şiir âlemine açılan kapının eşiğine henüz gelememiştir. Hâlbuki ne Avrupa'dan ne de kendi mazimizden medet ummaya ihtiyacımız vardır. Mallarmé ve Valéry'ye benzemeyecek yepyeni bir Türk felsefe kafasının doğması mümkündür. Bugün bu tarzda bir şiirin ümidini veren genç şair Cahit Sıtkı'dır.

Peyami Safa bu yazı dizisinde henüz gençlik döneminin ürünlerini vermekte olan Cahit Sıtkı'yı teknik açılarından eleştirse de edebiyatımızda yeni ruh dünyasının doğmaya başladığının müjdesini verir. Ahmet Kutsi Tecer'in (1901-1967) "Neredesin?" şiirinden yola çıkarak, Tecer'in bireysel özlemlerinin yönlendirdiği arayışlara ve düşsel yolculuklara dikkat çekmektedir. Abdülhak Hamit'ten beri şiirimizin uzak kaldığı düş âlemine tekrar dönme hamlelerinin ümit veren bir örneği olarak da Tarancı'yı gösterir.

TaranCI, hayata tutunmanın bir yolu olarak gördüğü şiir sanatını kendi yaşamı ve duygu dünyası ile besleyerek edebiyatımızda Peyami Safa'nın tespit ettiği çığırı açmıştır. İstanbul çevresi onu geliştirmekle birlikte, kendi iç dünyasında daha derinlerine indirmiş ve zaten var olan yalnızlık duygusunu derinleştirici etki bırakmıştır. Yaşamındaki bu iki kesişme bir arada düşünüldüğünde onun şiirinin özellikleri daha belirginlik kazanmaktadır. TaranCI şiirinin özgün yönü, bu duygularla biçimlenmiş bir üslup ile ifadesini bulmuştur. Şiirlerinde gerçeklikten kaçma, rüya âlemine sığınma temalarının hâkim olmasını da böyle yorumlamak

mümkündür.

Öte yandan Cahit Sıtkı'yı yalnızca melankolinin derinliklerinde görmek, ana temasını yalnızlığın getirdiği hüznün ve içe dönüklük olarak yorumlamak doğru olmayacaktır. Çünkü herkes gibi o da yaşamı olduğu gibi kabul etmiştir. Neşe ve keder gibi sevinç ve üzüntü, zorluk ve kolaylık bu yaşamda bir aradadır. Bu nedenle hayatın her türlü mihnetini kabul eder, yeter ki penceresinden gün ve güneş eksik olmasın... Bu dizde hayatla bağının gücü görülmekle birlikte, nihayetinde bu bağın kesileceği kaygısı bir aradadır. Ölümün her an biraz daha yaklaşmasından endişe duymak dünyanın işleyişine ve kadere hükmetmek mümkün değildir. Ölüncü bu güzel dünyadan uzaklaşmak üzücüdür. Tanrıdan gelecek olandan kaçınmayan çekinmeyen şairimiz hayatın her türlü mihnetini baştan kabul etmiştir:

Gün eksilmesin penceremden
Ne doğan güne hükmüm geçer,
Ne halden anlayan bulunur.
Ah aklımdan ölümüm geçer,
Sonra bu kuş, bu bahçe, bu nur.
Ve gönül Tanrısına der ki:
Pervam yok verdiğin elemden;
Her mihnet kabulüm, yeter ki

Gün eksilmesin penceremden

Yazar her mihnet gibi yalnızlığı da kabul etmiştir. Tek başınlığını bir ailenin kalabalığı ve kardeşlerin sıcaklığı hayali ile gidermeye çalıştığı şiiri "Odamda Sükut" bunun somut bir örneğidir. Bu şiire egemen olan duygu, günümüz toplumunda bireyin giderek daha çok yalnızlaştığı yaşam biçimleri bakımından da anlamlıdır.

Odamda Sükût

Tavan bir anne gibi eğilmiş üzerime
Duvarlar etrafımda kardeşlerim gibidir;
Sır dolu gözlerini vermişler gözlerime.
Söylemek istiyoruz çıkmıyor ki sesimiz!
Benim mi, onların mı, atan kimin kalbidir?
Birbirine karışıp gidiyor nefesimiz!

Bir Kapı Açıp Gitsem isimli şiir ise modern dünya insanının kalabalıklar içindeki yalnızlığını ve bu yalnızlıktan kaçma arzusunu tanımlar gibidir:

Bir Kapı Açıp Gitsem

Ben bu dünyaya yanlış gelmiş olacağım ben,
Ben öyle her insandan, o kadar uzağım ben.
Yine bu gözlerimdir okşanacak şey arar,
Yoksa içimde başka bir dünya hasreti var.

CAHİT SITKI TARANCI VE ŞİİRİ ÜZERİNE

İsmail ÖZMEL

Hayatı ve şiirleriyle tanışmadan bir şairin dünyasını gerçekçi bir biçimde açıklamak sanırım mümkün değildir. Cahit Sıtkı Tarancı, sanki acele çağrılacağını biliyor gibi, şiirlerinde, bir günün bile ne büyük saadet olduğunu, sabah uyanınca şöyle derin bir nefes almak ve aydınlığı pencerede görmek, yakın çevre, ağaçlar, çiçekler, insanlar, sevgililer geç kalmayın gelin, beraber olalım, beraber konuşalım vaktim dar, der gibidir. Peşi peşine okuyup daralmayınız, onun acelesi var, sizin aceleniz yok sanki. Nasıl hissetti, nasıl yazdı ve o müthiş son karşısında, sanki her şeyi musalla taşı gibi gördü ve hiç unutmadı. Siz o kadar da değil, o çaba yaşama sevincidir, sevgilerin aktığı bir vadi deyiniz ama Baudelaire'i bile kıskandıracak dediği en sevdiği dizenin Yunus Emre'nin " Bir ben vardır bende Ben'den içeri" dizesi olduğu hiç aklınıza geldi mi?

Cahit Sıtkı denilince 'Otuz beş yaş' şiiri akla gelir. Yolun yarısında sevgiye ulaşıldığını, sona gönülsüz gidildiğini güzel anlatmış. Ama o musalla taşını hiç ihmal etmemiş. Tek tesellisi de insanın

içindeki bendir, ruhtur. Orada ebedi bir mutluluk vardır, inanma ve ondan güç alma duygusu, ölümsüzlüğe sığınış vardır.

Hep yalnız olmak ve bunu hissetmek, aynaları, odasının duvarlarını arkadaş seçmesi, gecelerden şikâyeti, yalnızlık duygusu bir araya toplanınca hayatının önemli bir kısmını bu duygular içinde geçirdiğini ister istemez düşünüyor insan.

Baharda yaşamının bilmedim nedir tadı.

Bir kardeş tesellisi verir bana aynalar.(Yalnızlık şiiri-1931)

Duvarlar etrafımda kardeşlerim gibidir.(Odamda sükut)

Aynadaki aksim, gölgem, bir de ben.(Bir Lahzam)

Bir insan olduğumu bana hatırlatır aynalar (Dar Kalıp)

Aynalar, aynalar sevgili aynalar diye başlayan Aynalar şiiri, üzerinde duracağımız bir sayfadır, bir duyustur ve üzerinde düşünülmesi gereken bir incelik. Ayna, insanı olduğu gibi yansıtan bir gümüş elbiseli cam parçası. Soğuk yüzlü ama gerçeği konuşan. Her

insan bu gerçekliğe her zaman katlanabilir mi? Ahmet Haşim gibi başından şikayet eden şiir yazmamıştır ama şiir üzerine konuşurken, yakışıklı olmadığı için şiirde kelimelerin yönlendirdiği şiir yazım şeklini konuya ve kelimelerin gelişine göre değiştirdiğini, yani şiirde şeklin ne kadar önemli olduğunu anlatırken, pek beğenmediği yüzünün; şiirdeki şekil titizliğinin bu durumla ilgisi olduğunu söyler gibidir.

Otuz beş yaş şiirinde:

Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?

N e d e n b ö y l e d ü ş m a n
görünürsünüz,

Yılları dost bildiğim aynalar?

Bazı gerçekler insanı üzer ama gerçektir, bir birikim ve tecrübe bu gözlerin altındaki morluklar ve yüzdeki çizgilerin, herkes için görülüp geçilmesi mukadder değişimler olduğunu takdir eder. Şair mizacı bu yıpranmış görüntünün aynanın yaptığı bir kötülük olarak değerlendirir ve yıllarca dost bilip kendisi ile konuşan şaire, aynaların düşman haline gelmesinin sebeplerini düşündürür.

Artık şair kemale ermiştir. Konular genişlemiş, söyleyiş pürüzlerinden arınmış ve nihayetinde birkaç güzel şiire vücut vermiştir. Birkaç dediğimize bakmayınız. Çok kelimeye, çok duyguya can vermiştir. "Onlar ki kelama can verirler, Mecnun o

kabiledendi derler." Hüsnü Aştan, Yahya Kemal'e ve Ahmet Haşim'e kadar birçok çizgiyi ve söyleyişi, rüzgarı şiirlerinde bulabilirsiniz.

Şiir anlayışı bir sezgiye dayanıyor. Diline dolanan mısra veya kelime, beni şöyle bir şekilde inşa ettiğin köşkte, konakta misafir et, ya değilse balımı bırakmadan geçip giderim dediğini hisseder ve o etki ile ya aruz, ya hece veya serbest şekli tercih ederek şiirlerini yazdığını söyler. Zaten insan bir duygu Yumağı olduğu için bazen düşüncelerin şemsiyesi altında yaşar bazen de duyguların anaforunda şöyle haykırır.

Kurduna kuşuna sor söylesin

Neydi Türkün o günkü telaşı

Karalar giymişti Anadolu

Kan bir yandan bir yandan gözyaşı

Sürmedi çok şükür o kıyamet

Gecenin birinde fecre karşı (İstiklal

Marşını dinlerken)

Cahit Sıtkı Tarancı, bir gelişme çizgisini sürdürmüş ve Yunus Emre'nin dizelerinin Baudelaire'i bile kıskandıracak güzellikte olduğunu bir anlamda kendi duygularını da yansıttığını söyler gibidir. Cahit Sıtkı Tarancı, duygular dünyasında yaşamaya ve hayata tutunmaya çalışan bir mizacın sahibidir. Böyle duygu rüzgarlarının eşliğinde, anneannesinin kıldığı namazda kendisine de dua etmesini, kusurlu

olduğunu hatırlayarak Allahtan affını dilemesini asıl benliğinin bir ifadesi olarak değerlendirdik. Böyle duygulu bir gönlün sığınağı bütün insanlar gibi, 'bir ben vardır bende benden içeri'ye sığınmadır, Cahit Sıtkı Tarancı bunu iyi ki söylemiş, onun hakkında farklı değerlendirmeler yapılmış olabilir. O katıksız bir vatanseverdir ve iyi bir şairdir.

Sayfaları yavaş yavaş çeviriyorum. İstiklal Marşını dinlerken hissettiklerine geldi sıra.

İSTİKLAL MARŞINI DİNLERKEN

Borazanbaşı borazanbaşı
Akşamları batan güne karşı
Alışılmış bir ibadet gibi
Çaldığınız o istiklal marşı.
Yıllardır her kulakta yer etmiş
Gür nağmesiyle tutarken arşı
Az rastlanır bir huşu içinde
Ayakta dinleriz bütün çarşı

Hayal gibi vehim gibi bir şey
Sanki memleketin dağı taşı
En sadık bekçisi tarihimin
Kesilir ansızın şehit nâşı
Bu meçhul askerler mahşeriyle
Hatırlatır o yaman savaşı
Yanık türkülerinden biliriz
Yemen çölünü Sarıkamış'ı

Kurduna kuşuna sor söylesin
Neydi Türkün o günkü telaşı
Karalar giymişti Anadolu
Kan bir yandan bir yandan gözyaşı

Sürmedi çok şükür o kıyamet
Gecenin birinde fecre karşı

Güneşten evvel doğdu ufukta
Mustafa Kemal'in altın başı
Vatan sevgisinin mihenk taşı.

Vatan sevgisinin mihenk taşı
Mustafa Kemal, ülkenin her sıkıntılı döneminde bir ümit olarak tekrar doğar, tekrar kurtuluş yolunu gösterir, der gibidir.

Bugünkü edebiyatımız hakkındaki yargınız? Sorusuna verdiği cevap ilginizi çekebilir.

"Şiirimizin namuslu ve usta ellerde olduğundan çok hoşnudum. Hikâyemiz de öyle. Fakat roman ve oyun a l a n ı n d a a y n ı c a n l ı l ı ğ ı gösteremediğimize çok üzülüyorum. Romanda bu işi bir aşk ve sorun olarak ele alan bir Peyami Safa var, roman görüşüne katılın ya da katılmayın bu olguyu teslim etmek zorundasınız." (Cahit Sıtkı Tarancı. Okuz Beş Yaş. Bütün Şiirleri, Derleyen Asım Bezirci, 23. Baskı 2004, İstanbul S:15)

Şiir ustalık ve tutku işi diyen Tarancı, şekil ve kelimeler üzerinde durarak, çirkin olduğum için şekil güzelliğini keşfetmeye çok zaman ayırdım, sözcükler de annemin, bacımın, kardeşimin kullandığı kelimelerdir. Ataç'ın kelimeleri ile şiir yazmak mümkün mü sorusuna da, tutunduktan

sonra niye yazılmasın dediğini hatırlatmalıyım. Yeni üretilen kelimelerin bazıları halkın kullanımına hemen girdiğini, bazılarının ise tutulmadığını görüyoruz. Şiirde günlük hayatımızda, konuşmalarımızda, yazılarımızda yer almış kelimelerle, başka bir anlatımla, konuşulan Türkçe ile şiir yazılacağını belirtmek istiyor.

Cahit Sıtkı Tarancı, Cumhuriyet döneminin ilgi ve sevgi görmüş şairlerinden birisidir. Bana sorarsanız ‘Desem ki’ adlı şiirini beğenirim.

DESEM Kİ

Desem ki vakitlerden bir Nisan
akşamıdır,
Rüzgârların en ferahlatıcısı senden
esiyor,
Sende seyrediyorum denizlerin en
mavisini,
Ormanların en kuytusunu sende
gezmemekteyim,
Senden koparttım çiçeklerin en
solmazını
Sende tattım yemişlerin cümlesini.

.....

Ve neden sonra
Tekrar duyduğun gün sesimi gök
kubbede,
Hatırla ki mahşer günüdür
Ortalığa düşmüşüm seni arıyorum.

“Nurullah Ataç’ın yarattığı

sözcüklerle şiir yazılabilir mi? Diyorsunuz. Yazılmaz tabii. Ama o sözcüklerden tutanları ile ilerde pekâlâ yazılabilir. Zaten bugün Nurullah Ataç’ın böyle bir şey söylediği yoktur.”

“Konuşma dilinden ayrı bir şiir dili benim şiir anlayışına göre olamaz. Bakın Melih Cevdet’in, Oktay Rifat’ın ve onlar gibilerin şiirlerine, hepsi sizin benim konuşurken konuştuğumuz sözcüklerle yazılmıştır. Bence, şiirde doğru yol da budur. Anamın, bacımın, kız kardeşimin kullandığı dipdiri, her hecesini etimde canımda duyduğum sözcükler dururken sözlüklerde küflenmiş sözcüklerle şiir yazamam doğrusu.”(Cahit Sıtkı Tarancı. A.g.e. s:18)

Cahit Sıtkı Tarancı’nın Aynalar başlıklı şiiriyle yazımı sonlandırayım:

AYNALAR

Aynalar, aynalar, sevgili aynalar
Yok, beni anlayan, seven sizin kadar.
Öldükten sonra da yine sizin kadar
Kim beni düşünür, hayalimi saklar?
Aynalar, ne olur, siz yalnız aynalar.

Onu koynunuza alsanız aynalar;
Rüzgârda savrulan güneş, yağmur ve kar,
Kuştüyleri gibi renk renk hatıralar
Olan hayalimle kalsanız aynalar
Kırılacak en son parçanıza kadar!
Cahit Sıtkı Tarancı

TEŞEHHÜT MİKTARI GÖRÜŞTÜĞÜM ÜNLÜLER

ANLIK HATIRALAR – I

Saim SAKAOĞLU

Bazı kelimeler, söz öbekleri, deyimler, hatta atasözleri dilimize takılıp kalır. Onları ister istemez gereksiz yerlerde kullandığımız da olur. Ancak öyleleri vardır ki anlamlarını kesin olarak bilmeden kullanmamamızın gerektiğinde inanıyorum, Özellikle bazı deyim ve atasözlerimizin anlamını kavramadan kullandığımız zamanlarda bu durumla karşı karşıya kalırız.

Bizim, balık kavağa çıktığı zaman diye bir deyimimiz vardır. Anlamak ve yorumlamak için İstanbul hayatını bilmemiz gerekir, yoksa balığın kavağa çıkacağı filan yoktur. İngilizlerin de, bizlere çok ters düşen bir sözü vardır: Gökten kedi ve köpeğin yağmasını dile getiren deyim... Bizdeki, yağmurun bardaktan boşanırcasına yağmasını anlatan bu sözün İngilizcesi de şöyledir: It's raining cats and dogs. Nasıl ki bizim sözümüzdeki kavak kelimesinin gerçek anlamıyla kavak ağacı olmayıp İstanbul Boğazı'ndaki Kavak semtleri olduğunu bilmiyorsak İngilizlerin sözündeki kedi köpek yağmasını da anlayamayız. Bu sözün açıklaması oldukça uzun... Genel ağda aranılırsa size hikâyesini birkaç koldan hemen sunuverirler.

Gelelim bizim teşehhüt miktarı sözümüze... Sözümüze başka bir sözümüzle devam edelim. Namazda gözü olmayanın ezanda kulağı olmaz. Devam edelim. Namazda gözü olmayanın demeyelim de namazı kılmada bilgisi olmayanın da teşehhüt miktarı'nda bilgisi olmayabilir.

Artık önce teşehhüt kelimesine bir göz atalım. Kubbealtı Lugatı şöyle diyor: Namazda oturulduğu vakit "Ettahiyyâtü" duâsını okuma." (1246).

Şimdi de asıl konumuza, teşehhüt miktarı'na gelelim. Aynı sözlük bu konuda, örnek cümlesiyle birlikte şöyle diyor: Çok kısa zaman: "Geldi, fakat teşehhüt miktârı oturdu." (1246).

Sözlerimizi bir de başka bir sözlükte görelim. Bakalım Prof. Dr. İsmail Parlatır, Açıklamalı İslâmî Terimler Sözlüğü'nde teşehhüd ve teşehhüd miktarı için neler söylüyor:

teşehhüd: 1. Namaz ibadeti sırasında "ka'de", yani her iki rekâtta bir oturarak "tahiyyat" duasını okuma, 2. Şehâdet getirmek (656).

teşehhüd miktarı: Namaz ibadeti sırasında, her iki rekâtta bir oturarak "tahiyyat" duasını okuma süresi (656).

Yazımızın başlığı ne idi, bir hatırlayalım: Teşehhüt Miktarı Görüştüğüm Ünlüler/Anlık Hatıralar. Tanıştığımız bazı ünlü kişilerle sadece birkaç dakika kadar süren görüşmelerimiz olmuştı. Kimdi bu ünlüler? Veya onlar o günlerde günümüzdeki kadar ünlü mü idiler? Şu birkaç adı hatırlatıverelim: Mustafa Seyran, Halil İnalçık, Bedia Muvahhit, Yıldız Kenter, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Tarık Dursun K. (yazar), Bahtiyar Vahapzade, İsa Yusuf Alptekin, Rauf Denктаş, Prof. Dr. Andreas Tietze, Prof. Dr. Linda Dégh, İlber Ortaylı, Ayten Gökçer, vb. Bu adlardan

sadece son ikisi hayattadır.

Hemen şunu hatırlatmak istiyorum. Çeşitli görüşlerden siyasetçilerle olan görüşmelerimizi buraya taşımayacağız. Burada; kültür, bilim ve sanat dünyasının bazı ünlü kişilerine yer verilecektir. Bir de aralıklarla da olsa birkaç defa görüştüğümüz ünlülerimizin bazılarını da bu başlık altında, sadece ad olarak anıp geçeceğiz: Mehmet Çınarlı (şair), Ahmet Kabaklı (yazar), Haşim Nezihi Okay (şair, edebiyat tarihçisi), Ahmet Tufan Şentürk (şair), Bahattin Karakoç (şair), Cahit Külebi (şair), Orhan Hançerlioğlu (yazar), Orhan Asena (oyun yazarı), Turan Oflazoğlu (oyun yazarı), Prof. Dr. Metin And (tiyatro tarihçisi), Prof. Dr. Sevda Şener (tiyatro tarihçisi), Prof. Dr. Wayland D. Hand (Amerikalı halk bilimci), Prof. Dr. Stanford Shaw (Amerikalı Türk tarihçisi), vb.

Bu merhum ve merhumelerin hayatları hakkında ancak gerek görüldüğü yerlerde bilgi verilecektir. Bu bir hatıracıklar yazısı olduğu için ayrıntıya girilmeyecektir.

Hemşerim Mustafa
Seyran:
Mustafa Seyran

Benim şarkılara kulak vermeye başladığım yıllarda bu alanda üç Mustafa vardı: Mustafa Çağlar (1910-1961), Mustafa Seyran (1932-1973) ve Mustafa Sağyaşar (1932). İlkinin radyolarımızdaki programlarında dinlerdik. Merhumun hiçbir fotoğrafını hatırlamıyorum. İki 32'li'den hemşerimi çok genç yaşta kaybediverdik. Onu ayrıca plaklarını da dinliyorduk. Ama onun hemşerim olduğunu bilmiyordum.

Hayattaki tek Mustafa'mıza sağlıklı ömürler diliyorum. Onu da basamakları tırmanmaya başladığı yıllardan beri dinlerim. Günümüzdeki genç Mustafaları doğrusu pek dinleyemiyorum. Onlara da sağlıklı ömürler dileklerimi iletiyorum.

Eski Ankara'yı, 1960 öncesinin Ankara'sını hatırlayanların sayısı oldukça azalmıştır. Hatırlayanların bir bölümü de artık hatıralarıyla avunmaktadırlar. Benim ilk Ankara yolculuğum, 18 yaşımın bütün heyecanı ile 1957 yılın Ağustos ve Eylül aylarındadır. O dönemde kısa aralıklarla üç Ankara yolculuğum olmuştu. O yıllarda Hergele Meydanı, günümüzde ise İtfaiye Meydanı denilen yerdeki Meram Otelinde kalırdım. Akşamları yürüyerek, Radyoevi'nin, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin önünden geçerek Kızılay'a doğru yürürdüm. Kızılay bu... O yıllarda, Kızılay Meydanı ile Sıhhiye arasında insanlar iş çıkışı piyasaya çıkarlardı. Birkaç gidiş geliş sırasında bazı tanıdıklarıyla da o yolun üzerinde karşılaşırlardı. Bu hava almalar uzun yıllar sürüp gitti de ne zaman kalabalıklar yürümeyi engelledi de yavaşladı, bilmiyorum.

İlk konuğumuz olan Mustafa Seyran ilimizin en büyük ilçesi Ereğli'de doğmuş. Ankara Radyosu'nda ses sanatçısı olarak görev yapıyormuş. '-muş' diyorum, çünkü ses sanatçıları dinler ama çalıştıkları kurumlar ile ilgilenmezdim. Yıl 1971... Bir yıl önce doktoramı tamamlamışım, yedek subay okuluna gitme hazırlıklarını yapıyorum. Bu arada sık sayılmasa da Ankara'ya gidip geliyorum. İşte böyle günlerin birinde, Konya Lisesi'nde iki veya üç yıl aynı sınıfta öğrenci olduğumuz arkadaşlarımızdan 1482 Güner Tekeli ile Kızılay'daki bu piyasa yolunda karşılaştık. Artık kaldırım eskitmek sırası bize gelmişti. Yürüyoruz, eskileri dile getiriyor, sohbet

ederek yürüyoruz. Hâlâ duruyor mu, bilmiyorum. Büyük Sinema'nın önünde yürürken Güner biraz duraklayarak,

"Biraz yavaşlayalım, bizim Mustafa geliyor..."

İfadeden anladığım şuydu: Lise yıllarımızda adları Mustafa olan birkaç arkadaşımız vardı, gelen sanki onlardan biriydi... Neyse, Güner gelenin önüne geçerek söze başladı Sonra benimle onu tanıştırdı. Bu gelen Mustafa Seyran imiş. Adını bildiğim, şarkılarını dinlediğim bir sanatçı. Tanıştırılmamız onun ses sanatçısı olmasıyla değil, Ereğlili olmasıyla ilgili idi. Hemen o geniş kaldırımın bir kenarına çekilerek sohbet başladık. Onu fazla tutamazdık, Kızılay tarafından gelip Ulus tarafına doğru gidiyordu. Belki de radyo programı vardı. Ayaküstü iki üç dakikada neler konuşulursa konuştuk ve Seyran'ı uğurladık. Biraz sonra Güner ile ben de vedalaştık

Ben 1971'in son çeyreği ile 1972'nin tamamında vatan görevim sebebiyle Tuzla ve Sivas'ta idim. 1973'ün hangi ayında olduğunu bilmediğim gibi yaptığım araştırmada da onun kesin ölüm tarihini belirleyemedim. O, Konya'da Ermenek (bazı kaynaklara göre Ankara) yolunda geçirdiği bir trafik kazası sonucu hayatını kaybeder ve doğum yeri olan Ereğli'de toprağa verilir. Daha sonraki yıllarda merhumun adı Ereğli'de bir caddeye verilir.

Onun bestelerinden pek çoğu ülke çapında sevilmiş ve plak satışları yüzbinleri bulmuştur. İşte onlardan birkaç ad: Elbet bir gün buluşacağız, Bak yeşil yeşil, Unuttun mu aşkımıza ettiğin yemini, Bir akşam son defa seni görmeden... Ben bu şarkıların tamamı keyifle dinlerim ama ilk şarkıyı, herhangi bir hatırası olmamakla birlikte daha çok seviyorum. İşte; güftesi ve bestesi kendisine

ait olan muhayyerkürdi makamı ve semai usulündeki o şarkımızın sözleri:

Elbet bir gün buluşacağız
Bu böyle yarım kalmayacak
İkimizin de saçları ak
Öyle durup bakışacağız.

Belki bir deniz kenarında
El ele maziye konuşacağız
Benim içimde yanan ateş var
Sevgilim ne zaman buluşacağız.

Belki bir gemi güvertesinde
Sen beni unutmuş için kupkuru
Benim gönlümde hâlâ o arzu
Sevgilim ne zaman kavuşacağız.

Prof. Dr. Halil İnalıcık

Büyük Tarihçimiz Prof. Dr. Halil İnalıcık

Değişik ülkelerin

bilginlerince

oluşturulan bir bilim

topluluğu değişik zaman

ve mekânlarda, Osmanlı

öncesi ve Osmanlı

dönemi ile ilgili

toplantılar

düzenlemektedir: CIÉPO - Comité

International des Études Pré-Ottomanes Et

Ottomanes / International Committee for

Pre-Ottoman and Ottoman Studies.

Daha sonraları ise bu ana

toplantılardan başka Ara Dönem adı verilen

ve daha küçük çaplı toplantılar da

düzenlenmeye başlanmıştır. Bu

toplantıların biri de Uşak ilimizde ve Uşak

Üniversitesi'nin öncülüğünde

gerçekleştirilmiştir.

Ana toplantıların ilk üçü ile ülkemizde

yapılanların listesini şöyle verebiliriz: 1.

Napoli 1974, 2. Hamburg 1976, 3.

Saraybosna 1978, 10. Ankara 1992, 14. Çeşme-İzmir 2000, 17. Trabzon 2006, 19. Van 2010, Trabzon 2016. Toplantının pandemi sebebiyle ertelenmesi sonucu 24.sü bu yıl 21-25 Haziran 2022 tarihleri arasında Selanik'te gerçekleştirilecektir.

Biz bu ana toplantıların hiç birine katılmadık, sadece Uşak'ta düzenlenen ara dönemlerin altıncısına bir bildiri ile katılmıştık. Ara Dönem toplantılarının ilki 1983'te Viyana'da yapılmıştır. Daha sonrakilerden ise üçüncüsü 1991'de İstanbul'da gerçekleştirilir.

6. Ara Dönem CIEPO Sempozyumu, 14-17 Nisan 2011 tarihleri arasında toplandı. Toplantının ana konusu 'ulaşım' idi. Biz bu toplantıya, "Anadolu Türk Masallarında Ulaşım Aracı Olarak Halı" konulu bildirimizle katılmıştık. Bu toplantının bildirileri aynı yıl içinde yayımlanmıştı: CIEPO Uluslararası Osmanlı Öncesive Osmanlı Tarihi Araştırmaları 6. Ara Dönem Sempozyumu Bildirileri/14-16 Nisan 2011-Uşak, 3 C. İzmir 2011. Bildirimiz C. 2, s. 1039-1042'dedir

Bu toplantıya katılanların çoğunluğunu tarihçiler oluşturuyordu. Kadim dostum Prof. Dr. Tuncer Baykara ile o günlerde Uşak Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı olan adaşım Prof. Dr. Saim Savaş da katılımcılar arasında idi. Ayrıca Selçuk Üniversitesi'nden iki genç öğrencim de birer bildiri ile katılmışlardı: Elif Dülger ve Gülsün Bülbül Koçer.

Bu toplantının en ilgi çeken üyesi, etrafı sürekli olarak sevenleriyle dolan Prof. Dr. Halil İnalçık Bey idi. Konuşmasını ilk günün ilk üyesi olarak yapmış ve toplantı boyunca sevenleriyle sohbetlerde bulunmuştur.

Ben kendilerini ad olarak tanıyor ama insan olarak ilk defa görüyordum. Doğrusu onca tarihçinin etrafını kuşattığı bir ortamda aralarına girmeyi uygun

bulmuyordum.

Galiba ikinci günün öğle yemeği sonrası idi. Üyeler toplantı salonun fuaye adı verilen önündeki alana daha gelmemişlerdi. Gelenlerin sayısı azdı ve çoğunluğu gençlerden oluşuyordu. Prof, İnalçık da yalnızdı ben de... Lütfedip bana doğru yaklaşıp konuşmaya başladı. İlk cümlesi şu olmuştu:

"Sizi tanıyamadım, kimsiniz acaba?"

Doğrusu gazetelerde çokça çıkan fotoğraflarını görmeseydim ben de kendilerini kolay kolay çıkaramayacaktım. Adını ve eserlerini biliyordum ama ilk defa, tabii son defa da bir arada bulunuyorduk. Kendimi tanıttım. Atatürk ve Selçuk Üniversitelerindeki hocalıklarımın; Texas ve California Üniversitelerindeki araştırmacılarımdan söz ettim. Eserlerimden söz ederken etrafımıza başkaları da gelince, daha doğrusu yüz yüze görüşmemiz halka şeklini alınca konuşmamızı uygun bir şekilde bağlayıverdim. Halkayı oluşturan tarihçilerin hocamıza soracakları pek çok şeyin olduğunu biliyordum. Ben de salona davet edilinceye kadar nezaketen aralarında bulundum.

26 Mayıs 1916'da İstanbul'da dünyaya gelen hocamızı 25 Temmuz 2016'da, tam yüz yaşında iken kaybetmiştik. Ruhu şad olsun.

İkinci yazımızda ülke dışından bazı adlarla bir arada olacağız: Bahtiyar Vahapzade, Prof. Dr. Linda Dégh, Prof. Dr. Andreas Tietze.

Kaynaklar

Ayverdi, İlhan. Kubbealtı Lugatı / Asırlar Boyu Tarihî Seyri İçinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük (2. bs.). İstanbul: Kubbealtı - Milliyet Yayını, 2011.

Parlatır, İsmail (2017), Açıklamalı İslâmî Terimler Sözlüğü, Ankara, Akçağ Yayını.

HAYATI VE ESERLERİYLE TUNCER GÜLENSOY (1939-2022)

Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN

Ülkemizin yetiştirdiği en önemli sosyal bilimcilerden, Türklük biliminin en tanınmış hocalarından Prof. Dr. Gülensoy’u 84 yaşında kaybettik. Dostları, öğrencileri ve meslektaşları onun hakkında çok sayıda armağan, hatıra kitabı, makale ve tanıtma yazısı yazdı.

Erciyes Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde danışmanlığında yüksek lisans ve doktora öğrenimimi tamamladığım, 17 yıl birlikte çalıştığım sevgili hocamın bütün sevenlerinde olduğu gibi bende de derin hatıraları bulunmaktadır. Daha önce onun ideallerini ve kişiliğini anlattığım “Bilim Adamı” yazısını kaleme almıştım. Emeklilik sonrasında çıkardığımız hatıra kitabında ise hayatını ve o zamana kadar olan tüm çalışmalarını kaleme almaya çalıştım. Ancak Tuncer Gülensoy’u öyle birkaç yazıyla anlatmak zor. Aramızdan ayrılışının ardından bir az hüzünlenererek de olsa hocamın 84 yıllık ömrüne sığdırdıklarını bir kez daha hatırlatmakta fayda var diye düşünüyorum.

Hayatı

Emekli Başkomiser Şevki Bey ile Lutfiye Hanım’ın birinci çocuğu olarak 30 Ocak 1939 tarihinde Uşak’ta dünyaya gelen Tuncer Gülensoy, ilk okula Uşak Gazi Mustafa Kemal İlkokulu’nda başladı.

Ancak babasının memuriyeti dolayısıyla ilk öğrenimini yurdun değişik yörelerinde sürdürerek 1950-1951 öğretim yılında Beykoz Ahmet Mithat Efendi İlkokulu’nda; orta öğrenimini ise, Beykoz Ortaokulu, Zonguldak Mehmet Çelikel Lisesi orta kısmı, Eskişehir Lisesi orta kısmı ve Eskişehir Lisesi ile Uşak Lisesi’nde okuyarak 1959 yılında tamamladı.

1959 – 1960 öğretim yılında, Uşak merkez Bölme köyü ile merkez Güre-Karakuyu köyünde vekil öğretmenlik görevinde bulundu. Uşak’ta çıkan mahallî “Gürel” gazetesinde yazarlık ve muhabirlik yaptı.

1960 – 1961 öğretim yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü’ne girdi. Bu yıllarda Son Havadis gazetesinin Üniversite Köşesi’nde “Arkadaşıma Mektuplar” adlı bir dizi makale yazdı. POS-TEL adlı dergide şiir, hikâye ve fantezi yazıları yayımlandı. 1962 – 1963 öğretim yılında Ankara Üniversitesi DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’ne naklederek bu bölümden mezun oldu. (1964)

Ankara’daki öğrenciliği sırasında Etimesgut Şeker Fabrikasında kütüphane memuru ve personel servisinde puantör (1962 – 1963); daha sonra Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü’nde “İlmî uzman” olarak çalıştı (1963 – 1970). Türk Kültürü

dergisinde yazıları yayımlandı.

26 Aralık 1963 tarihinde Ankara’da Hatice (Yurteri) Gülensoy Hanım ile evlendi. 20 Aralık 1964’te Baybars, 24 Aralık 1978’de de Bahadırhan Aybars adlı iki oğlu dünyaya geldi.

1967 yılında Prof. Dr. Ahmet Temir’in yanında doktora çalışmasına başladı. 1970 yılı Ocak ayı içinde “Moğolların Gizli Tarihinde Hal Ekleri ve Cümlede Kullanılış Şekilleri” adlı tezi ile “Edebiyat Doktoru” unvan ve pâyesini aldı.

15 Ekim 1970 – 31 Aralık 1971 tarihleri arasında vatanî görevini Bursa’da yedek subay olarak yaptı. Terhis olduktan sonra, Ocak 1972–Mart 1974 tarihleri arasında yine Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü’nde “ilmûzman” olarak çalıştı.

Nisan 1974’te Ankara Üniversitesi DTCF’de açılan asistanlık sınavını kazanarak Türk Dili Kürsüsü’ne Dr. Asistan olarak atandı.

15 Ekim 1976’da Amerika Birleşik Devletleri’nin Texas eyaletinde bulunan Texas Tech University (Lubbock –Texas)’ye misafir öğretim üyesi olarak giderek, buradaki “Archive of Turkish Oral Narrative”de Prof. Dr. Warren S. Walker ve Anadolu Türk masalları yazarı Barbara K. Walker ile çalıştı. (1976 – 1977)

Türkiye’ye döndükten sonra Ankara Üniversitesi DTCF’de “Eski Yazı ve Osmanlıca” ile “Moğolca” dersleri verdi.

1979 yılında Üniversite Doçenti oldu.

Kasım 1980-1981 öğretim yılında Fırat Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nde “Konferansçı Öğretim Üyesi” olarak bulundu. 1982–1983 ve 1983-1984 öğretim yıllarında 2547 sayılı YÖK kanununun 40/b maddesine göre Fırat Üniversitesi, Fen-

Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde görev yaptı.

1987 yılında Fırat Üniversitesi’ne kadrolu doçent olarak geçen Tuncer Gülensoy bu yıllarda Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığı, Rektörlük Türkçe Bölümü Başkanlığı ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü (1985–1989) görevlerini yürüttü. Ayrıca Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde, lisans, yüksek lisans ve doktora seviyelerinde dersler okuttu.

1989 yılında Profesör olan Gülensoy, aynı yıl Ağustos ayında Erciyes Üniversitesi’ne geçti. 1990-1992 yılları arasında Rektör Yardımcılığı ve Vekilliği görevlerinde bulundu. 1989-1998 yılları arasında Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığı görevini yürüttü. Kırgızistan’a gittiği için bu görevini bıraktı.

31 Ekim 1998 tarihinde, Kırgızistan’ın Bişkek şehrinde yeni kurulan, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Kurucu Başkanlığı görevini üstlendi ve Ağustos 2000 yılına kadar bu görevde bulundu. İki yıllık süre içinde Kırgızca ile ilgili olarak yazdığı altı eserden dolayı “Kırgız Tili Koomu” ve “Ruhanıyat Derneği” tarafından “Şeref Ödülü” ile ödüllendirildi. Kazakistan’ın başkenti Almatı’da bulunan “Türk Dünyası Vakfı” da Gülensoy’a “Türk Dünyasına Hizmet Ödülü” verdi (2000).

2000-2001 öğretim yılında Erciyes Üniversitesi’ndeki görevine dönen Gülensoy, 2001-2002 öğretim yılında Kıbrıs’ta bulunan “Girne Amerikan Üniversitesi”nde öğretim üyesi olarak görev yaptı.

2002-2003 öğretim yılında Erciyes Üniversitesi’ne döndü. Bu Üniversitede

görev yaparken 30 Ocak 2006 tarihinde emekli oldu.

Erciyes Üniversitesi tarafından Türkiye Bilimler Akademisi Sosyal Bilimler Hizmet Ödülüne (1995) aday gösterilen Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, Moğolistan Bilimler Akademisi'nin de Türkiye'den seçilmiş ilk bilim adamı üyesidir. Milli ve milletler arası birçok kongre ve sempozyum düzenleyerek Türk diline ve Türk dünyasının bütünlüğüne yönelik çalışmalara önemli katkılarda bulunmuştur.

Prof. Gülensoy'un eşi Hatice Gülensoy, GESAM ve İLESAM üyesi olup, 1993 yılında İhsan Hınçer Türk Folkloruna Hizmet ödülü kazanmış ressam, şair ve yazardır. Çeşitli kişisel sergiler açmış birçok Anadolu efsanesini derleyip resimlemiştir.

Emekli olduktan sonra Ankara'ya yerleşen Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, emeklilik döneminde de akademik çalışmalardan kopmamıştır. Bilimsel toplantılara katılmış, makale ve kitap yazmaya devam etmiştir. Meslektaşları ve öğrencilerinin Gazi Üniversitesi'nde düzenlediği Perşembe Toplantıları'nın en başmüdavimi idi.

Grafik sanatçısı büyük oğlu Baybars'ı beklenmedik bir şekilde 7 Aralık 2011 tarihinde 47 yaşında kaybedince, sarsıldı. Hayat yoldaşı Hatice Hanım ve küçük oğlu Bahadırhan Aybars'a tutunarak ayakta kalmaya çalıştı. Ancak belli aralıklarla sağlık sorunları yaşamaya başladı. Kalp ameliyatı oldu. Yeniden sağlığını kavuşunca çalışmalarına kaldığı yerden devam etti. Ancak bu sefer de başka sağlık sorunları ortaya çıktı. Bu sorunlardan

dolayı merdivenlerden düştü ve tedavi altına alındı. Tedavisi ve normalleşme süreci devam ederken korona salgını sebebiyle evde çalışmalarını sürdürdü. 9 Haziran günü 2002 günü tekrar evde düşünce yine hastaneye kaldırıldı. Ameliyata girdi, düzelmesi beklenirken beyin kanaması sebebiyle yoğun bakıma alındı ve 11 Haziran 2022 tarihinde 84 yaşından aramızdan ayrıldı. Ankara Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Kişiliği

Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, çok yönlü bir bilim adamı olarak Altayistikten, Mongolistiğe, ağız araştırmalarından dil bilgisinin temel sorunlarına, filolojiden etimolojiye, Türk dilinin tüm dönemlerine ve alanlarına yönelik çok sayıda araştırmaya imza atmıştır. Eserleri kadar yetiştirdiği öğrencileri ile de Türklük bilimine çok önemli hizmetlerde bulunmuş, 37 öğrencisine yüksek lisans ve 24 öğrencisine doktora yaptırarak onları akademiye kazandırmıştır. Öğrencilerinin Türkolojinin Dede Korkut'u adını verdiği gönlünün aklığı saçlarına vurmuş bu bilge, hiçbir dönemde hiçbir başarıyla yetinmemiş, ömrünün son anına kadar çalışmaya devam etmiştir. Ellinin üstünde kitap, beş yüzün üstünde bilimsel makale, bildiri, bir o kadar güncel sosyal ve kültürel konulara yönelik yazı yazmıştır.

Yazarken yorulunca okuyarak dinlenmeye çalışmış, hastalanınca kitaplarını hastaneye taşımış, orada da okumayı ve yazmayı sürdürmüştür. Durup dinlenmeden, hem millete ve memleketine hizmet etmeye hem de

öğrencilerine yol göstermeye devam etmiştir. Bilim ve kültür yolunda eser vermekten, birikimini paylaşmaktan, okuduklarını, düşündüklerini, hissettiklerini söze dökmekten bir an bile geri durmamıştır.

Çalışkanlığı ve üretkenliği kadar, gezmeye ve görmeye de çok meraklıydı. Meslekî ve turistik yolla dünyanın birçok ülkesini ve önemli merkezini gezmiş, yurdun dört bir yanını dolaşmış, bazı gezilerini de bir bilim ve kültür adamı gözüyle kitap ve yazılarında anlatmıştır.

Türk kültürünü ve dilini savunurken adı gibi Tunç er, öğrencilerinin ve dostlarının karşısında ise soy adı gibi hep Gülen soy olmuştur. Alçakgönüllü, dost canlısı, bir sevgi insanıydı. Dersine girdiği her öğrencisinin önce gönlüne ve zihnine, sonra da hatıralarına girmiş, yolunun kestiği herkesin hayatında derin izler bırakmıştır.

Bilim konusunda her şeyi ince eleyip sık dokurdu ama hayat karşısında çok kayıtsızdı. Hiçbir şeyi fazla büyütmez, sıkıntılarını bazen bir espriyle bazen de bir gülümsemeyle savuştururdu. İçi dışı bir olmak, onun belirgin vasfıydı. İçinden geçeni pat diye söyleyiverirdi. Bazen kırıp döktüğü de olurdu ama asla hiç kimseye karşı kin tutmaz, hiçbir küslüğü bir günden fazla sürdürmezdi.

Gönlünün kapısı herkese açıktı. Büyükle büyük, küçükle küçük olurdu. Rahatlığı, doğallığı, cana yakınlığı bulunduğu her ortamda hissedilirdi. Yemeyi içmeyi sever, dostlarıyla sohbet etmekten çok mutlu olurdu. Parayla pulla hiç işi olmamıştır. Hayatının hiçbir

aşamasında hesap yapmamıştır. İş gücü kitap biriktirmek, Türk kültürüne ait zenginlikleri derlemektir. Pek çoğunun neredeyse bir servetle geldiği yurtdışı görevlerinden hep borçla dönmüş, açığı çoğu kez kredilerle kapatmaya çalışmıştır.

Bilim alanındaki üretkenliği yanında, hiciv ve eleştiri konusunda da güçlü bir kalemi vardı. Bilgisini, birikimiyle ve ince zekasıyla işlemekte ustaydı. Her yeni yayını okur, notlar alır, sonra da bunları ince ince işleyerek yazıya dökerdi. Özellikle Türkçenin zenginliğini başka dil ve kültürlerle mal edenlerin gözünün yaşına bakmazdı.

Milli meselelerde çok net bir duruşu vardı. Konu vatan, millet, Türk dili ve kültürü olunca ciddileşir, vurdumduymazlığa, ihanete asla pirim vermezdi. Dostları ve öğrencileri için tek kıstası vatanseverlikti. Özellikle bölücülüğün yükselişe geçtiği dönemlerde, milli birliğin ve beraberliğin temin ve tesisi yolunda var gücüyle seferber olmuş, şehir köy, dağ ova demeden yurdun dört bir yanında Türklüğün yılmaz ve yorulmaz neferi olmuştur.

Eserleri

Prof. Dr. Tuncer Gülensoy'un ilk bilimsel makalesi 1964 yılının Kasım ayında çıkan Türk Kültürü dergisinde yayımlanan "Atatürk Kronoljisi" adlı çalışmasıdır. Son çalışması ise 28 Mart 2022 tarihinde tarihistan.org adlı sitede çıkan "Edip Ahmet Yükneki" adlı popüler akademik yazısıdır. 1964 yılında başlayıp 2022 yılına kadar süren makalelerinin toplam sayısı 400'dür.

İlk katıldığı bilimsel toplantı 21-26 Ekim 1973 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilen Daimî Milletlerarası Altayistik Konferansı’dır. Bildirisi “Eski Moğol İçtimaî hayatında kadın ve onun devlet idaresindeki yeri” başlığını taşımaktadır. 2022 yılına kadar yurt içi ve yurt dışında düzenlenen 200’den fazla akademik toplantıya bildiri ile katılmış, pek çoğunda düzenleyici olarak görev almıştır. 20’den fazla ansiklopedi maddesi yazmıştır. Ayrıca yüzlerce kez ülkemizin pek çok şehrinde ve dünyanın pek çok ülkesinde konferanslar vermiş, radyo ve televizyon programlarına katılmış, aktüel ve popüler dergilerde yazılar yazmış, gazetelerde köşe yazıları kaleme almıştır.

Prof. Dr. Tuncer Gülensoy’un bir kısmı basılmayı hâlâ matbaada basılmayı bekleyen ellinin üstünde kitabı bulunmaktadır. Şu anda yayını bulunan kitapları ise şunlardır:

1) Ignacz Kunos, Türk Halk Edebiyatı (hzl.: Dr. Tuncer Gülensoy), Tercüman 1001 Temel Eser, No. 127. İstanbul 1978, 176 s. (1926 yılında Arap harfleriyle basılan eser, T. Gülensoy tarafından yeniden tanzim ve tertip edilerek, 184 not ilavesiyle yayınlanmıştır. Son baskı: Ankara 2002, Akçağ yay.; Bu eser Macar Türkolog Tasnádi Edit tarafından Macarcaya tercüme edilerek, 1999 yılında Budapeşte’de basılmıştır. 108 s.)

2) Anadolu ve Rumeli ağızları Bibliyografyası (Anadolu –Kıbrıs –Suriye –Irak –Bulgaristan Yunanistan – ve Romanya Türk Ağızları), Kültür Bakanlığı, Millî Folklor Araştırma Dairesi (MİFAD) yay.: 33, Başbakanlık Basımevi, Ankara

1981, 144 s.

3) Prof. Dr. Ahmet Temir’in Hayatı ve Eserleri, Erciyes Dergisi yay.: 1, Kayseri 1983, 38 s.

4) Kürmanci ve Zaza Türkçeleri Üzerine Bir Araştırma, İnceleme –Sözlük, TKAE yay., Ankara 1983, 69 s.

5) Trabzon Yöresi Türküleri. Türküler ve Atma Türküler, Anadolu Sanat yay.: 13, Karadeniz Folkloru Dizisi: 1, İstanbul 1985, 40 s.

6) Çerçeve Programa Göre Hazırlanmış Türkçe Ders Notları I, Şifabağ –Kemaliye 1985, 151 s.

7) Çerçeve Programa Göre Hazırlanmış Türkçe Ders Notları II, Şifabağ –Kemaliye 1986, 350 s.

8) Doğu Anadolu Osmanlıcası, - Etimolojik Sözlük Denemesi-, TKAE yay., Ankara 1986, 535 s.

9) Die Bemerkungen Über die Lebende Türkische Sprache in den Nomadenstammen, Ankara 1987, 14 s.

10) Kütahya ve Yöresi Ağızları, İnceleme- Metinler- Sözlük, TDK yay., Ankara 1988, XXX+257 s.

11) Orhun’dan Anadolu’ya Türk Damgaları Damgalar –Enler –İmler, TDAV yay., İstanbul 1989.

12) Doğu ve Güneydoğu Dil Araştırmaları: Türk ve Kürt Deyim ve Atasözleri, Ankara 1992, 48 s.

13) Türkçe Dersleri, Erciyes Üniv. yay., Kayseri 1992, XVI+270 s.

14) Tunceli ve Yöresi Ağızlarından Derlemeler (A. Buran ile), Boğaziçi yay., İstanbul 1992, 188 s.

15) Doğu ve Güneydoğu Anadolu Ağızları Üzerine Düşünceler, Boğaziçi yay.,

İstanbul 1993, 135 s.

16) Rumeli Ağızlarının Ses Bilgisi Üzerine Bir Deneme, Erciyes Üniv. yay., Kayseri 1993, 159 s.

17) Kürtçe'nin Etimolojik Sözlüğü, Ankara 1994, LXXVI+154 s.

18) Orta Asya'dan Kırım'a, Bizim Gençlik yay., Kayseri 1994.

19) Türkçe El Kitabı, Bizim Gençlik yay., Kayseri, 1994.

20) Eski Yazı ve Osmanlıca Dersleri I. (Eski Yazı- Osmanlıca – Tarihi Metinler ve Okuma Parçaları- İmlâ Kılavuzu) Kayseri 1994.

21) Elâzığ ve Yöresi Ağızlarından Derlemeler, (A. Buran ile), TDK yay., Ankara 1994, 239 s.

22) Türkçe Yer Adları Kılavuzu, TDK yay., Ankara 1995, XII+103 s.

23) Ignacz Kunos, Türk Halk Edebiyatı, Bizim Gençlik yay., Kayseri 1995, 130 s. (Notlarla genişletilmiş ikinci baskı.)

24) Açıklamalı Kırgız Kişi Adları Sözlüğü, Bişkek 2000, 260 s.

25) Kırgız Türkçesinin Latin Harfli İmlâ Kılavuzu, Bişkek 2000, 120 s. [21000 kelime]

26) Türkçe El Kitabı, Akçağ yay., Ankara 2001, 638 s. (Genişletilmiş 3. baskı)

27) Manas Destanı –Türkiye Türkçesi ile -, Akçağ yay., Ankara 2002, 366 s.

28) Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası, (Dr. Ercan Aklaya ile) Akçağ yay., Ankara 2003, 222 s.

29) Kırgız Türkçesinin Kavramlar Sözlüğü, Kayseri, 2004, 134 s.

30) Kırgız Türkçesi-Türkiye Türkçesi / Türkiye Türkçesi-Kırgız Türkçesi Gramer Terimleri Sözlüğü, Erciyes Üniv. yay.,

Kayseri 2004, 48 s.

31) Kırgız Türkçesi –Türkiye Türkçesi /Türkiye Türkçesi- Kırgız Türkçesi Sözlük, Erciyes Üniv. yay., Kayseri 2004, 319 s.

32) Mitat Sadullah (Sander): Yeni Sarf ve Nahiv, (Mustafa Fidan ile), TDK yay., Ankara 2004.

33) Kırgız Türkçesi Grameri I: Fonetik –Morfoloji, Erciyes Üniv. yay., Kayseri 2004, 126 s.

34) Ötemiş Hacı: Cengiznâme, Akçağ yay., Ankara 2005.

35) Türkiye Giyim-Kuşam ve Süslenme Sözlüğü, (Baybars Gülensoy ile), İstanbul 2005.

36) Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin [Tarihî-Yaşayan Türk Dilleri], Anadolu Ağızları ve Altay Dilleri İle Karşılaştırmalı Köken Bilgisi Sözlüğü, I-II.- Etimolojik Sözlük Denemesi-, TDK yay., Ankara 2007, 1204 s.

37) Ak Kula (Manasça) “Şiir”, Ankara 2008, 64 s.

38) 60 Yıl Öncesinde Uşak, Kültür Ajans Yay., Ankara 2009, 32 s.

39) Nahçıvan Ağızı, (Ebulfez Kuluyev Amanoğlu ve Paki Küçükler ile), TDK Yay., Ankara 2009, 733 s.

40) Barbar Türkler, Akçağ Yay., Ankara 2011, 460 s.

41) Türk Diline Emek Verenler:1 (1800-1950) Türkolojinin 150 Yılı, Akçağ Yay., Ankara 2012, 799 s.

41)Ahmet Temir, (Türk Diline Emek Verenler Dizisi), Ankara 2014, TDK Yay., 62 s.+Fotoğraflar.

42)Ve Tanrı Türk'ü Yarattı, Bilge Kültür Sanat Yay., İstanbul 2016, 112 s.

43) Türkiye Tükologları ve Türk Diline

Emek Verenler: 2 (1950-1964 Doğumlular), (Akçağ Yay., Ankara 2015, 734 s.

44) Eski Türk-Moğol Kişi Adları Sözlüğü, (Paki Küçükler ile), Bilge Kültür-Sanat Yay., İstanbul 2016.

45) Türkoloji: Makaleler-I, Akçağ Yay., Ankara 2017, 754 s.

46) Altayistik-Mongolistik-Halk Bilimi: Makaleler-II, Ankara 2017, Akçağ Yay., 740 s.

47) Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, (Yeniden Düzenlenmiş, Düzeltilmiş ve İlave Edilmiş 3. Basılış), Bilge KültürSanat Yay. İstanbul 2018, 1234 s.

48) Türk ve Türklük Hakkında Az Bildiklerimiz, Kültür Ajans Tanıtım Organizasyon, Ankara 2021, 112 s.

49) Konuşan Bengütaşlar, İmbik Yayınları, Ankara 2022.

OLMAZ MI

Mehmet BAŞ

Bir akşam saati güneş batarken
Çalıp da kapımı gelsen olmaz mı
Kuşlar uykusuna dalıp yatarken
Bakıp da yüzüme gülsen olmaz mı

Hep seni aradım köyde şehirde
Ömrüm bir su oldu aktı nehirde
Zehirlendim aşk denilen zehirde
Gözümün yaşını silsen olmaz mı

Bırak da dağlansın gönül yarası
Silinmez alnımdan bahtın karası
Geldi ayrılığın geldi sırası
Seni sevdiğimi bilsen olmaz mı

Gün gelir silinir senin de adın
Bozulur düzenin bozulur tadın
Gönlümde hasretin dilimde yadın
Gelip de kalbime dolsan olmaz mı

ŞAİRLERE SESLENİYORUM (Hüsnü Aşk'ın ilhamı ile)

İsmail ÖZMEL

Hep aynı şeyleri yiyerek vücudu besleyebilirsiniz, yalnız her bakteri hücumuna karşı koruyamazsınız. Nasıl çok çeşitli gıdalarla beslemek bir tedbir ise, şairlerin de anlam ve ahenk dünyasına daima yeni şeyler katarak hayatlarını sürdürmeyi denemelidirler. Öyle ağızdan ağıza söylenerek çürümüş sakız haline gelmiş konuları bırakınız, kişiliğinizi, anlam ve ahenkle yüklediğiniz mısralarınız, dileriz ki namınızı sonsuza kadar uçurmayı başarsın.

Yeni diye anlamsız şeylerle uğraşmayınız, ne yazarsanız yazınız onda biraz da anlam derinliği olmalıdır, bu şiirden anlam ve zevk çıkarmada zorlananlara bir ipucu olabilir ve o manadan yola çıkarak belki üstlerinde yıpranmış ve giyilmez hale gelmiş olan anlam giysilerini çıkarıp atarlar da yeni mana elbiselerini giymenin mutluluğuna kavuşurlar.

Şair demek gönül dilinden anlayan insan demektir. Yani karşısındaki insanın ruhi ve manevi dünyası ile zevkler kataloğunu daima zenginleştirerek yola çıkarlarsa, pazarı olmayan mekânda mal satan tüccara dönmezler. Şayet bu kültür ve sanat birikimini topluma sunamazlarsa, öyle bir pazarda ne satan ne de alan bir şey kazanır. Çünkü öyle bir

pazarda giysi satan, sattığı malların kimsenin bedenine uymadığını ve üzerlerinde sakil kaçtığını görür. Bundan kendi kusuru olabileceğini hiçbir zaman aklına getirmez.

Ey şairler, iyi huylu ve yumuşak tabiatlı olmadığınız takdirde, şiir de ona kul köle olan ahenk ve mana da sizi terk eder gider. Hatta kelimeler yüklendikleri anlam ve ahengi de senin yanına getirmekten korkarlar, belki yükümüzün çok güçlü ve değerli olduğunu anlar da alı kor diye. Onları korkutmanın kimseye faydası yok. Hele şairlerin Türkçenin o nazenin kelimeleri ile dostluklarını sürdürmelerini, güçleri yeterse yeni arkadaşlar bulmalarını öğütlemek ihmal edilmemelidir.

İnsanların da merdivenler gibi basamakları vardır. Bu basamaklar yücelere doğru yükseldiği gibi yerin derinliklerine kadar da alçalabilir. Siz meclisinizde hangi basamaklarla beraber olmak istediğinize karar vermelisiniz. Aşağı seviyelerde gezinenler, elindeki şiir demetlerini kirlatabilirler, hatta hiç aklınıza gelmez bir şekilde sizden uzaklaştırabilirler. Bilmelisin ki şiir kadehini her eline alanın onu anlayarak ve zevkle içeceklerini sanmayınız. Kim bilir belki kıskançlıktan onları bir çöplüğe

serpip atabilir. Her insan, içine doğan bu şiir rüzgârının ürpertisini ruhunda duyabilir mi? Öyleyse mayası iyi olmayanlar meclise gelince iyi düşün, mecazlı bir ifadeyi seçebilirsin ama düşündüklerini söylemekten de vazgeçme. Şiirden konuşabilirsin ama sakın şiir kadehinden bahsetme, kadeh deyince onun aklına nelerin gelebileceğini düşün. Hayatın her dönemi, halden anlayan kalem sahiplerine, bir ikaz olur, bir ders olur unutma.

Tül perdelerle süslediğin, bir rüzgâr gibi duygularını içine doldurduğun şiirlerini, değer biçecek, ellerinde ve gönüllerinde bir kültür ve edebiyat birikimi olanların pazarına çıkar. O pazarda tevazu ne güzeldir. O pazarda Türkçenin türküsü söyleniyorsa o pazar ne güzel pazardır. Böyle bir pazarda vuslat gecesini tahayyül eden gelin gibi kulağı ve gönlü ile sesini dinleyecek ve sözlerini bir mücevher gibi saklayacak gönül sahipleriyle buluşmak ne güzeldir.

Gönülden gönle yol vardır, belki de şiir bu yolu ilk açandır denirse fazla hata edilmiş sayılmaz. Yaşamının da böyle bir yol kenarında devam etmesi elbette güzel bir dilektir. Sanma ki şiir sadece güzel şeyleri zevki ve tahayyülü anlatır. Böyle olmasını bir dilek olarak tekrarlayabiliriz. Ama asıl şair, insanların dertlerini, yokluklarını ve ıstıraplarını dile getirirse paha biçilmez değerde bir iş yapmış olur. O sesini duyuramayanların, acılarını söyleyemeyenlerin kalemi, dili olmak zorundadır ve şairlere en yakışan özelliklerden birisi de budur.

Sevgiliye hitabın da bir anlamı olmalıdır. Sevgili kelimesini ne kadar yerinde kullanıyorsunuz. Bana gece yarıları bazı sözcükler gelip sızlanıyorlar. Bizi bu çok çiğnenmiş sakızlara itibar edenlerin eline kim bırakıyor? Sevgili kelimesi en çok yakınan sözcüklerden birisidir. Neler söyler, iki gözü iki çeşme. Gecenin geç saatinde onları teselli ederken bakıyorum sabah oluvermiş.

Vah gözü yaşlı kelimelerim, sizlerin derdini anlatacak şairler, yazarlar elbette vardır, dilerim gözyaşlarınızın akmasını, acılarınızın sürmesini önlerler.

Anlıyorum içinizden bazıları güneş her sabah doğuyor ondan usanıyor muyuz? Diye soruyorlar. Her gün sabah güneş yeni bir güne doğar. Aydınlattıkları da akşamdan sabaha kadar oluş ve gelişme halinde olan tabiata hayat veriyor, insanlara evrenin çok yerlerini ve yönlerini göstermeye çalışıyor. Her gün su içiyor ve her an teneffüs ediyoruz ama ne sudan ne de havadan bir bıkkınlığımız oluyor, buna itirazı olan var mı? O kadar çok yetenek bir araya gelirse teselli yolu çoğalır, ona göre de değeri artar. Hayat verenlere daima şükür borcumuz vardır.

Şairlik için 'yanıp yakılma ve dert gerekir' diyor Şeyh Galip. Zarif ruhların sahibi şairler buradaki inceliği hemen anladınız değil mi? Sizin derdiniz olmayabilir, sizin hayatınız güzelliklerle dolu olabilir ama sizin asıl görevinizin dertli insanların dertlerini anlatmak, yangında kavrulan otlar gibi ölüm kalım mücadelesi verenlerin sesi olmak sizlere yakışır. Eğer insanların ıstıraplarına çare

olmayacaksınız, onların dertleriyle dertlenmeyecek, onların şikâyetlerinin çılgılığı olmayacaksınız, zarif ruhlu insanlar olduğunuzu nasıl ispat edeceksiniz? Ben şairim diye nasıl ortaya çıkacaksınız?

Sevgi sözcüğüne rastladım geçen gece, sadece bir faniye duyulan cazibenin etkisiyle beni kullanıyorlar, sonra o sevgili bir gül gibi solmadan bir yol kenarına bırakıp gidiyorlar, hangi basamağın insanı olduğunu ortaya koyuyor ama bir gün olsun bütün evreni yaratana 'Ey sevgili Tanrım,' 'ey sevgili Tanrı'nın elçisi' demiyorlar. Sevgili vatanım, sevgili kahramanlar, demiyorlar. Sevdayı bize lütfeden yüce Tanrım, her şey senin güzelliğinden olsun, her güzellik sende esinlensin, kibar ve nezih dünyanın kurulmasına şairler vesile olsun. Adımız ve yazdıklarımız insanlığın meşalesi olsun. Herkes birbirine saygı duysun, mümkünse sevsin. Kalplerimizi bu güzel duygularla doldur. İlhamımızı ve insafımızı bol eyle.

30.01.2022

Not: Bu yazı Şeyh Galip'in Hüsnü Aşk adlı, Muhammet Nur Doğan tarafından açıklamalı yayınlanan (Ötüken/2002) eserinin 773-780. Beytinin ilhamı ile yazılmıştır.

MAVİ DÜŞ

Hasan Hüseyin ÖZMEL

Bir umman ki, perileri cephen giymiş hep mavi
 Adem yok ki sesi çıksın, bir sükunet semavi
 Fakat bu bir renk değil ki bir şuleyi felekti
 Böyle diyar görmemiştım beni kimler ilettili?
 Bilmiyorum ne düşündüm ellerimi bağladım
 Maviliğe hayran olup hüngür hüngür ağladım
 O diyarda sakinmiş hurilerle melekler
 Hep dualar müstecapmış makbul imiş dilekler
 Orda doğdum zannederek ezdim mavi gözleri
 Kulağımda yer etmemiş demek atasözleri
 Vilayette kalamadım, mavi yurdu kirlettim
 Adem olan duramazmış şimdi buna hükmettim
 Ben orada kalacaktım bulamadım eşimi
 Kimse tabir edemedi bu geceki düşümü
 Toprak mavi, çimen mavi bilmem nasıl cennet
 Bu sırrı ben çözemedim acep nedir hikmeti

24.II.949-KAYSERİ

TÜRKÇEYE SAYGI YAZILARI:

YENİ İNCİLER

Adil İZCİ

Kimi dostlarım, “Neye yarar senin bu yazıların? Baksana herkes bildiğini (!) okumayı, sürdürüyor!” dese de, yok, elimden geldiğince yazmayı sürdüreceğim. Buyurun yeni incilere:

“İşletme sahibi, gazetecilerin dükkânına giriş yaptığını söyledi.” Niye “giriş yapmak”; “girdiğini” yetmez mi?

*

“B&G Store”... B ile G arasındaki & imi yerine “ve” kullanılsa ayıplanır mıyız? Yanı sıra “dükkân”, “mağaza” dururken “store”a ne gerek var?

*

“Ekşin”... “Macera”, “serüven”, bunlar da yabancı dillerden ama en azından dilimizde var zaten. “Ekşin” deyince daha mı modern oluyoruz?

*

“Ben babamı sen ustanı unutma”... Tamam, sazı Koca Veysel’e kulak versin, ustasını unutmasın, ama öncesi sorunlu: “Ben babamı unutma” olur mu? “Ben babamı unutmayayım, sen de ustanı unutma” denebilir ancak.

*

“Arkeoloji Müzesi denetiminde gerçekleştirilen arkeolojik alan araştırmalarında bulunan 17 Fransız askere ait mezarlar taşındı.” Öncelikle belirtelim, mezar taşınmaz; çünkü

ölünün gömüldüğü çukurdur orası. Ancak mezardan cenaze ya da ceset / kalıntı taşınabilir. “Gerçekleştirilen” ne demek? “Yapılan” demeyi önerebiliriz ama daha güzeli böyle bir tümce olabilir: “Arkeoloji Müzesi denetimindeki arkeolojik alan araştırmalarında bulunan 17 Fransız askere ait cesetler / kalıntılar, yeni bir mezara (gömüte) taşındı.”

*

“Lansman”... “Tanıtım” gibi güzelim bir sözcük dururken “lansman” deyince daha mı modern oluyoruz?

*

“Aksiyon almak”... “Yeni bir duruma, olguya göre davranmak” anlamında kullanılıyor bu söz. Peki, “aksiyon almasak” da sözgelimi “ona göre davransak” olmaz mı?

*

“Kadim dost”... Ah pek seviyoruz bu sözü! Üstelik yeniyetmeler de bayılıyor “kadim dost” demeye! Peki ama yavrucuğum daha lisedesiniz, hadi üniversitedesiniz, ne tez “kadim dost” oldunuz?

*

“Üsküdar Meydan” – “Beşiktaş Meydan”... Bu alanlardaki tabelalara, uyarı levhalarına bakın, göreceksiniz. Resmi görevliler arasında dilimizin tamlama kurallarını bilen birileri yok

mudur? “Üsküdar Meydanı”, “Beşiktaş Meydanı”, dahası kendi sözcüğümüzü yeğleyerek “Üsküdar Alanı”, “Beşiktaş Alanı” diyerek bu hataları düzeltebiliriz.

*

“Sergiye gelecek olursak, 100 yıllık bir süreç içinde insanlar tarafından tüketilen reklamları görüyoruz”... Öncelikle neden “yüzyıllık bir süreçte” değil? “İnsanlar tarafından tüketilen reklamlar” ne demek? Reklamlar, zaten insanlara yöneliktir. Yani sıra reklamlar, tüketilen bir nesne midir? Kısacası tümce bütünüyle bir dilyoksulluğu ürünü!

*

“Haftaya bugün yine aynı saatte siz dinleyicilerimizi burada bekliyor olacağız!” Hemen bütün sunucuların dilinde bu “bekliyor olacağız”! Ne olur, sadece bekleyin, yeter o kadarı hepimize!

*

“Hasta hisseden ama neden olduğunu bilmeyen kaç insan var?” “Hasta hisseden” ne demek? Önüne bir nesne istiyor: “Kendisini hasta hisseden...” Bitti mi sorun? Hayır. “Kendisini hasta hisseden ama nedenini bilmeyen kaç insan var?”

*

Halen altı stadyumun adı, “arena”lı...

“Atatürk” adları silinerek verilen adlar bunlar. Ondan sonra şiddetten yakınıyoruz. Siz bir spor alanını arenaya benzetirseniz, izleyicilerin bilinçaltını şiddete körüklüyor olmaz mısınız?

*

“Yurt dışından ithal edilen” – “yurt dışına ihraç edilen”... Dilimizden “ithal” (ki doğrusu “idhal” olmalı) ve “ihrac”ı atsak, “yurt dışından alınan”, “yurt dışına satılan” desek olmaz mı?

*

“İlave etmek”... Bizim “eklemek” sözcüğümüzün ne kusuru var?

*

“Hayır dediler!”... Bu da bir yarışma izlencesinden! Yarışmacının yanıtı yanlışsa makineden “dııırrrt” benzeri bir ses geliyor; sunucu o zaman “Hayır dediler!” diyor. Yani “hayır” diyen bir makine! Kibarlık bu olsa gerek! Nasıl bir kibarlık mı? Benim de aklım almıyor o kadarını!

*

“Dahi” – “dâhi”... Birbiri yerine o kadar sık kullanılıyor ki bu sözcükler! İlki, “bile” anlamına gelir; ikincisi ise “deha sahibi” demektir. “Dahi” yerine “bile”yi yeğlediğimiz sürece bir hataya düşmeyiz.

Kültürel Derinlik:

AZ ZAMANA ÇOK ŞEY SIĞDIRMAK PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU GERÇEĞİ

Dr. Mehmet YARDIMCI¹

Derin bilgisinden sadece öğrencilerinin değil tüm toplumun yararlanması için çaba gösteren, yaş haddinden emekli olalı 15 yılı geçmesine ve 83 yaşında olmasına karşın klasik emekli kavramı gibi işten elini eteğini çekip yazlığında çiçek sulamakla vakit geçirenlerden olmayan, ender şahsiyetlerden birinden söz edeceğim bu yazımda. Az zamana çok şey sığdıran Prof. Dr. Saim Sakaoğlu. İnsan yaşamında bazı kişilerle ilgili anılar pırlanta değerindedir, yaşamımızda pek çok insan tanırız, onlarla ilgili anılarımız da vardır ama yaşamın süzgecinde kevgirin altında kalıp tortular arasında kaybolup gitmişlerdir.

Usumuzdan silinmeyenler ise güçlü kişilerin bıraktığı izlerdir. Benim de sanat ve edebi yaşamımı etkileyen, onlarla ilgili anılarım yılların penceresinde pırlanta güzelliğinde parlayanlardır.

Bunlardan bazıları ortaokulda Osman Cevat Hızal, Fikret Tarhan, lisede Cahit Külebi, Saim Sakaoğlu, Eğitim Enstitüsünde Rasim Şimşek yaşamım boyu unutmadığım ve kopmadığım önemli şahsiyetlerdendir.

Hakk'a yürüyenlere rahmet dilerken Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na uzun ömürler diliyorum.

Kültürümüze, edebiyatımıza ve

sanatımıza emek veren aynı alanda yürüyenlere örnek olan, yol gösteren, deneyimlerinden yararlandırıran bu değerli insanları gelecek nesillere tanıtmak için bazı dergilerin özel sayılar yapmalarını takdirle karşılıyorum ve bu asil davranışlarını alkışlıyorum.

Türk kültür ve sanatına önemli katkılarını yakından bildiğim bu dergilerden Saim Sakaoğlu hakkında özel sayı hazırlayan

- Tarla (İstanbul), 1999
- Millî Folklor (Ankara), 2007
- Erciyes (Kayseri), 2008
- İhlamur (Ankara-Konya) 2011
- Çalı (Konya) 2012
- Akpinar (Niğde), 2020
- Temrin (İstanbul), Mayıs-Haziran 2022

dergilerinin yöneticilerini Türk halk kültürüne hizmetleri açısından takdirle karşılıyorum.

Bunlardan İstanbul'da yayımlanan TEMRİN İki Aylık Düşünce ve Edebiyat Dergisi Mayıs-Haziran 2022 sayısını benim de "Yarım Asırdan Fazla Süredir Kopmayan Sakaoğlu-Yardımcı Dostluk Bağı" adlı bir yazıma da yer vererek "Kökleri Bu Topraklarda Bir Ulu Çınar: Prof. Dr. Saim Sakaoğlu" adı ile Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'na ayırmıştır.

¹ Dr. Mehmet YARDIMCI Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Emekli Öğretim Üyesi

“Kökleri Bu Topraklarda Bir Ulu Çınar: Prof. Dr. Saim Sakaoğlu” başlığı o kadar güzel yakışmış ki özel sayıya... Gerçekten de Sakaoğlu evrensel boyutlu bir ulu çınardır.

Çünkü 1974-75’te Amerika’da University of California at Los Angeles’ta bulunduğu dönemde merkez kütüphanede bulunan alanıyla ilgili pek çok kitap ve makaleyi fişlemiş, yüzlerce makalenin de o yıllarda Türkiye’de pek bilinmeyen fotokopilerini almış, çuvalarla Türkiye’ye kitap ve makale göndererek o ulu çınarın filizken köklerini güçlendirmiştir.

Selçuk Üniversitesi Türk Halk Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi’ni kurarak o çınarın ululaşmasına zemin hazırlamıştır.

Amerika’dan getirdiği kitaplar arasında bulunan Stith Thompson’ın Motif-Index of Folk-Literature adlı kitabı, Malatya Masalları üzerine yüksek lisans tezi hazırlarken çok gerekli olan bu kitabı hiç bir yerde bulamamıştım.

Sakaoğlu hocama gidip durumu anlattığımda yararlanmam için bana gerekli ciltlerini vermiş, o ulu çınarın dallarından yararlanmamı sağlamıştı.

Derginin editörü Hasan Parlak’ın Derginin Notu bölümünde “Türk folkloru ve halk mimarisi alanlarında çeşitli ulusal ve uluslararası toplantılar düzenlemiş, efsaneler üzerine hazırladığı doçentlik çalışmasıyla dünyada sayılı bir kariyer edinmiş, ülkemizde de bu alana kazandırılmış ilk kaynak olarak literatürdeki yerini almış olan hocamızın,

yayımlanmış olan 66 kitabının yanı sıra basıma hazır kitap dosyaları da bulunmaktadır.

Ayrıca, makale, bildiri, derleme, tanıtma, aktarma, çeviri türünde yayımlanmış 2000’in üzerinde eser, değerli emeğinin diğer verimlerindenidir.” ifadesi yazımın başlığını “Az Zamana Çok Şey Sığdırmak Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Gerçeği” adını koymama vesile olmuştur.

Türk Edebiyatı ve halk bilimi alanında hizmetlerinden dolayı hayırla yad edilen, Hakk’ın rahmetine kavuşanlardan Ord. Prof. Dr. M. Fuad Köprülü, Prof. Dr. Bahaeddin Ögel, Prof. Ahmet Hamdi Tanpınar, Prof. Dr. Pertev Naili Boratav, Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu, Prof. Dr. Şükrü Elçin, Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, Prof. Dr. Ali Berat Alptekin gibi birçok efsane şahsiyetlerin yanı sıra, çalışmalarını yakından tanıdığım ve ileri yaşlarına rağmen Türk kültürüne canla başla katkı koyan, yanık tuttukları bilim ışığından alanlarında yetişen genç kuşağı aydınlatmaya özen gösteren Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, Prof. Dr. Umay Günay, Prof. Dr. Fikret Türkmen ve Prof. Dr. Saim Sakaoğlu gibi efsane şahsiyetler de halk biliminin ulu çınarlarıdır.

Saim Sakaoğlu 1967’de Erzurum Atatürk Üniversitesi’ne asistan olduğu yıl Mehmet Kaplan İstanbul Üniversitesi dahil birçok üniversitede halk edebiyatı kürsüleri olmadığı gibi halk edebiyatı alanında yetişmiş akademik eleman da olmadığını işaret ederek lisansüstü eğitimlerini Türk halk edebiyatı alanında

sürdürecekleri belirleyip Erzurum ve çevre illerin halk edebiyatı ürünlerini derlemek ve kayıt altına almak için işe masaldan başlayıp Saim Sakaoğlu'na Gümüşhane Masalları, Bilge Seyidoğlu'na Erzurum Masalları, Umay Günay'a Elazığ Masalları konularında tez vererek Doğu Anadolu'da geniş kapsamlı masal araştırmalarını gerçekleştirmiş, 1989'da da yüksek lisans tez danışmanım Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu bana Malatya Masallarını tez yaptırarak masal derleme çalışmalarının sahasını genişletmiştir.

Türk Halk Edebiyatı alanında Masal üzerine çalışanlar Sakaoğlu'nun "Gümüşhane Masalları", "Masal Araştırmaları". Efsane üzerine çalışanlar "Efsanelerde Taş Kesilme Motifi", "Efsane Araştırmaları" kitaplarına bakmadan edemezler.

Temrin'deki yazısına Şeref Yılmaz "Bu toprağın Türküsü: Saim Sakaoğlu" demekle de en doğrusunu yapmış çünkü Sakaoğlu, sadece sınıfta konuyu anlatan bir hoca değil, çevresinde masalından efsanesine, fıkrasından deyimlerine, atasözlerinden türkülerine kadar her türlü halk kültürü malzemesini derleyip değerlendiren titiz bir bilim adamıdır.

Hakkında üç armağan kitabı hazırlanan Sakaoğlu; Kayseri Sanatçılar Derneğince "Yılın Folklorcusu Ödülü"

(1982), Folklor Araştırmaları Kurumu tarafından "İhsan Hınçer Türk Folkloruna Hizmet Ödülü" (1985),

Tarsus Belediyesince "Karaca Oğlan Ödülü" (2004),

* Motif Halk Eğitim ve Öğretim Vakfınca "Halk Bilim Hizmet Ödülü" (2006),

* UNIMA Türkiye Millî Merkezince "Yılın Bilim Adamı Ödülü" (2007),

* İLESAM "2012 Şeref Ödülü" (31 Mayıs 2013),

* Türk Dünyası Kültür Başkenti Eskişehir'de her ülkeden bir kişiye verilen, "Türk Dünyası Bilim Kültür ve Sanat Ödülü" (20 Mart 2014),

* Kırgızistan Tınistanov Adındaki Isık Göl Devlet Üniversitesi tarafından, 22 Aralık 2018 Manas'ın Mirasçıları: Türk Dünyası Kültürüne Hizmet Ödülü.

* Valeh Hacılar Uluslararası Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı 2020 Türk Dünyası Hizmet Ödülü. gibi pek çok ödüle layık görülmüştür.

Görüleceği üzere Sakaoğlu, Atatürk Üniversitesi'nde göreve başlamasının üzerinden geçen 55 yılı dolu dolu eserler vererek değerlendirmiştir. Kendisine sağlık ve afiyet dileklerimizi iletirken yeni eserler beklediğimizi de dile getirmek isteriz.

BAYRAK*İsmail ÖZMEL*

Gecenin aydedesi gündüzün güneşisin
Akar ayağına sevgiler ırmak ırmak
Parlayan yıldızlar en eski arkadaşın
Güç alır şanından koca bir millet.

Ey Türklüğün sembolü ey gökler hâkimi
Her sabah ufkumuzda göster kendini
Sen rüzgârla dalgalan biz mutlu yaşarız.
Güç alır varlığından koca bir millet

Karanlıklar içinde yürürken ordu
Sensin aydınlatan zafer yolunu
Şaşırmadın hedefini hiçbir zaman
Sensin, bizi güçlendiren ordu.

Beraber yaşadık acı tatlı günleri
Beraber diz çöktürdük namert düşmana.
Ey efsane hudutların kahraman bekçisi
Dalgalan sonsuza dek gönül ufkumuzda.

Sen zaferlerin müjdesi, göklerin süsüsün
Rüzgârlar seninle yarışır ufuklarda.
Kahramanlar yaşatmak için ölümü seçer
Dalgalan sonsuza dek gönül ufkumuzda.

27.02.2022

İKİNDİ RUBAİLERİ LÂCİVERT AKŞAMLAR

M. Nihat MALKOÇ

Gölgenin karaltısı raks eylerken camlarda...
Yine eğleşir durur deli gönlüm gamlarda
Gönül terazisinde ağır gelir hasretin
Geceyi nuş eylerim lacivert akşamlarda

SAFİMİZDAKİ SAFLAR

Akıl savuştuğunda peş peşe gelir gaflar
Farelere kalmıştır kitap istifli raflar
Beyinler çölleşince filiz vermiyor akıl
Bir türlü uslanmıyor safımızdaki saflar

BAL MUMUNDAN HEYKELLER

Kendisini müçtehit sanmaktadır nicesi
Mantık üryan geziyor, aklın düşmüş peçesi
Afra tavra yapıyor bal mumundan heykeller
Birbirine karışmış gündüzü ve gecesi

AY BULUTA GİRENDE

Gurbet derin bir yara, içimde kanar durur
Közdür sıla hasreti; depreşir, yanar durur
Ay buluta girende artar yalnızlığımız
Mecnûn'a dönen yürek Leylâ'yı anar durur

HAYAT AĞACI

Gidilen yol tükenir, görünür son durağı
Hayat ağacımızın dökülür can yaprağı
İpekten elbiseler gardirolarda eskir
Üryan bedenlerimiz yorgan eyler toprağı

YALAN VE HAKİKAT

Hakikat hiç eskimez, yalan çabuk dökülür
Doğruluğun bileği zannetme ki bükülür
Yalan zifiri gece, hakikat ay gibidir
Yalan sert bir rüzgârda köklerinden sökülür.

AĞLATMA BENİ

Nihat KAÇOĞLU

Gülmedi ki kara bahtın
Kendini kedere yaktın
Uzanırdın yıldızlara
Mavi bir serçe olsaydın

Gülmedin ki şansın gülmez
Yüzün gülmez bahtın gülmez
Söyle mutluluk nerede
Nerde o ışıklı günler

Trenler uzar hicrana
Izdırap selleri akar
Deliliktir saran bizi
Beyaz çiçekler nerede?

Gel ağlama garip dostum
Neşe ile vur sazına
Bütün acıları gördün
Bahçende kör akasyalar

Elazığ sokaklarında
Ağlayan serçeler gibi
Bir fırıncı ekmeğini
İsterdin sen garip dostum

Zaman ne de çabuk geçti
Felek nasıl yaktı bizi
Esentepe kar içinde
Yıllarıma ağlıyorum

Ben dertlilerin dertlisi
Sen gariplerin garibi
Asi kırlangıçlar gibi
Uçalım gel gökyüzüne

Uçalım gel gökyüzüne
Güneşi yakalayalım
Hadi artık vur sazına
Yeter dost ağlatma beni

Belki mutlu olacaksın
Şu yalan dünyada bir gün
Talih gülecek yüzüne
Yeter dost ağlatma beni

ŞİMDİ SONBAHAR YORGUNU

Cemal KARSAVRAN

Gökyüzü mavi libasını giymiş
Denizde öyle
Havuz başında yakamozlar
Raks ediyorlar esenle
Başım mı dönüyor dünya mı?
Sek içtim çarpıldım mı yoksa
Bu güzellik nedir usta

Akşam sefalarının gülü
Essin yeter ki alizeler senden bana
Fidan boylum serçe bakışlım
Rüyalarımda yıldızım ol
Ummanı dar eylerim
Sessiz çılgılığım

Esirin olsun yaradan adına ruhum
Rakımı yüksek tepelerde kalayım
Akan nehirler seni çağlasın
Ufkumda maviler coşsun
Sevincimle boğulayım
Feyiz ol şiir yüreğime

İlkbahardan kalma düşlerim
Afyon almış başım dumanlı
Döner değirmen taşı misali
Rüzgar gülü mayhoşluğu
Dalar kalır gözlerim ufka
Şimdi sonbahar yorgunu

GENÇ

Hakan SUNA

Kaldırımın köşesinde, sokak lambası altında
Genç; kırık kalbi elinde, elleri kesik, kanıyor
Başını önüne eğmiş, makûs kaderine yanıyor
Sitem ediyor âleme huzmelerin her katında

Yüzünden anlamak da güç değil aslında, içini
Gözlerindeki karanlık damla damla dökülüyor
Gecenin koynuna doğru sızım sızım sokuluyor
Tünle inen müşfik eller okşuyor gencin saçını

Hayatın anlamı ya da hayata yüklenen anlam
Aksediyor simasına rüzgârdan tel tel koparak
Kimi vakit naza çekip kimi vakit de çarparak
Hayatın darbelerine karşı duracak mı sağlam

Öylece kalakalmış, felç inmiş sanki bedenine
Hafızada hangi filmler nasıl oynuyor kim bilir
Filmin başrol oyuncusu belki merhamete gelir
Düşlerin uçurumunda gerek kalmaz kefenine

Neden sonra kafasını yukarı kaldırıyor genç
Yıldıza kement sallıyor ilmikli kayış boynunda
Düşlerinde göze almış her şeyi yârin uğrunda
Ölümlerle karşı karşıya hiç göstermiyor direnç

NERGİS-2

İsmail Emre ÖZER

Adını bilmiyorum ama Nergis dediğim de anla
 Orta Asya da kılıçlar senin için şakıyor
 Kabzalarla yıkışyorum, esirim zindanlarda
 Ömrümse tek odacıklı bir kalbin tutsaklığında
 Koridorların da amansız hecelerin cirit atıyor
 Adını bilmiyorum ama Nergis dediğim de anla
 Gönlümün servileri kanatlanır da pencerene konar
 Bir bilsen, sana gelesiyse kadar kaç avcı vurmaya kalktı
 Dikenli uçurumlar da susuzluk çekti bağrım
 Acı şerbetlerle kavruldu, kanadı ahım
 Çöl ruhuma köklerin geldi de çiçekler açtı
 Herkesin ki gibi değil ama sarmaşıksız, dikensiz
 Kanatlarımı kırmayan çiçekli bahçelerden
 Gönlümün servileri kanatlanır da pencerene konar
 Fırtınalı havalarda gamzelerin göğümü kaplar
 Çukurların da avareliğimin güneşi yükselir
 Sonra gözlerinin aynasına yansır da gökkuşağım çıkar
 Çizgilerinde vuslata kavuşacak hasret treni bekler
 Seveda istasyonuna gelince, köpüklü sular çekilir
 Fırtınalı havalarda gamzelerin göğümü kaplar
 Hangi vahanın müjdecisidir saçlarının serinliği
 Penceremin rüzgarından dalga dalga etrafa yayılır
 Kıyıma doğru fırtına olup coşarak gelirse
 Bir kum tanesi bile götürmeden çekip gider
 Kokusu ise mazimi bir çarşafa dolarda
 Yeni bir şehirde doğmuş gibi gözümü açarım
 Hangi vahanın müjdecisidir saçlarının serinliği
 Şimdi gelinlik gibi bembeyaz bir sayfa açıyorum sana
 Tıpkı senden önce kimseyi kondurmayan kalbim gibi

Hiç heves etmedim bu sevda denilen güzelliğe
 İlk sen tattırdın nefesin yetesiye kadar neymiş
 Görmeden bilemezmiş ya insan bir okyanus ne demek
 İşte ben okyanusumu ilk senin gözlerinde gördüm
 Şimdi gelinlik gibi bembeyaz bir sayfa açıyorum sana
 Kirpiği karam, yay kaşlı vurgunum
 Ateşli oklar senden geleceksen bırak gelsin
 Kavrulayım ahu dudu dudaklarının ucunda
 Eşin kim dedikleri zaman ismim erisin
 Sessizlikte sevdamin ayak sesleri koşuştursun
 Kirpiği karam, yay kaşlı vurgunum
 Şimdilerde yemende üzgün bir Belkis'sin
 Ülken işgal edilmiş, tahtından indirilip atılmışsın
 Binlerce umut bağladığın yıldızsa kâkülüne dökülmüş
 Sığınacak bir yer arıyorsun bu yakıcı kum fırtınasında
 Bir kara parçası bile göğüne kabul etmiyordu seni
 Umudun tam tükenirken Yesrib' in kapılarını
 Davet mektupları yollayarak sana kalbimi açtım
 Şimdilerde tacını giymiş sarayımın sultanısın
 Kaldırımlar çekemedi yalnızlığımın tütsüsünü
 Eskiyip döküldü hepsi çılgınlıklarımın yakışından
 Sokakların pis kokusu üzüntümü daha da arttırdı
 Meğer dünya siyaha bürünmüş bir çöp yığınıymış
 Kaldırımlar çekemedi yalnızlığımın tütsüsünü
 Neyse ki bir ressam çıka geldi rengarenk boylarıyla
 Bakış atmasıyla hayatımı baştan başa boyadı
 Anadolu'nun çiçek kokusunu da baş ucuma kondurdu
 Yalnızlığımca bir daha dirilmemek üzere mezarda
 Neyse ki bir ressam çıka geldi rengarenk boylarıyla

“PROF. DR. NÂZİM HİKMET POLAT’A ARMAĞAN” KİTAP TAKDİMİ ETKİNLİĞİ

Halide Şeyma KUZGUN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapan Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat’a, emekliliği münasebetiyle öğrencileri tarafından hazırlanan Armağan kitabın takdim etkinliği 10 Haziran 2022 Cuma günü yapıldı. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Edebiyat Fakültesi yerleşkesi içindeki Mavi Salonda gerçekleştirilen etkinlik, Polat için hazırlanan bir program ve yemek daveti olmak üzere iki aşamadan oluşmaktaydı. Etkinlik, Polat’ın ailesi, dostları, meslek ve mesai arkadaşları ile fakültedeki öğrencilerinin katılımıyla büyük ilgi gördü.

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Orhan Kurtoğlu, Üniversite Genel Sekreteri Doç. Dr. Kemal Şamlıoğlu, Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nurşen Özkul Fındık, Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Erdal Aksoy ve Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun da programa katılanlar arasındaydı.

Program Polat’ın özgeçmişinin gösterimi ile başladı. Ardından, oğlu Alper Polat’ın konuşması ile protokol konuşmalarına geçildi. Babasını tebrik ederek söze başlayan Alper Polat, Nâzım Bey’in alanına hizmet ettiği kırk yedi yıl boyunca hiç durmadan çalıştığını,

Ön sıradakiler soldan sağa: A. Yağmur Tunalı, Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun, Prof. Dr. Orhan Kurtoğlu, Prof. Dr. Nâzım H. Polat, Doç. Dr. Kemal Şamlıoğlu, Prof. Dr. Hasan Şenler

matbuatın gölgede kalmış eser ve yazarlarını aydınlatarak kültür hayatımıza kazandırdığını ifade etti. Babasının çalışkanlığının aile hayatındaki etkilerine değinen Alper Polat, çocukluğunda, babasının kütüphanesini hayranlıkla izleyerek yetiştiğini kaydetmiş ve bu zengin kütüphane ile ilgili anlattığı anılarla yüzlerde gülümsemelere vesile olmuştur. Oğul Polat’ın konuşmasının ardından sözü devralan Ahmet Bican Ercilasun, meslektaşının emekli olsa da çalışmalarını sürdürmeye devam edeceğini bildiğini ifade ederek kendilerini tebrik etmiştir. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hasan Şener’in ve

Soldan Sağa: Prof Dr. Ahmet Bozdoğan ve Eşi Hanımefendi, Prof. Dr. Nâzım H. Polat, Prof. Dr. M. Fatih Köksal, Selma Çelik

Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nurşen Özkul Fındık'ın konuşmaları da tebrik ve iyi dileklerle sonlanmıştır.

Protokol konuşmalarının sonuncusunu yapan Doç. Dr. Tayfun Haykır, hocası hakkında anılarından ve ona duyduğu büyük saygısından bahsetmiş ve ardından öğrencilerine ve kendisine katkılarından dolayı konukların huzurunda kendisine şükranlarını sunmuştur. Haykır'ın konuşması esnasında Polat'ın hocası ve bir dönemler odasını paylaştığı meslektaşı merhum Prof. Dr. Şerif Aktaş da ölüm yıldönümü olması münasebetiyle anılmıştır.

Etkinliğin birinci bölümünde Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat için bir yılı aşkın süredir hazırlanan ve müşterek bir çalışma sonucu ortaya çıkan Armağan kitabı, Polat'ın öğrencileri ve adı geçen kitabın editörleri olan Doç. Dr. Tayfun Haykır, Dr. Öğr. Üyesi Dinçer Apaydın ve Arş. Gör. Merve Akbaş tarafından takdim edilmiştir. Polat'ın ailesi ile dostlarının da bulunduğu pek çok yazar ve akademisyenin katkılarıyla ortaya çıkan

armağanı, öğrencilerinden büyük bir nezaketle kabul eden Nâzım Bey, talebelerine "Sizin öğrencileriniz de sizin gibi olsunlar" temennisinde bulunmuştur. Kitap takdiminin ardından Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nurşen Özkul Fındık ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hasan Şener, Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat'a plaketlerini takdim ettiler. Bu esnada Şener tarafından teşekkür mahiyetinde bir buket çiçek de Nâzım Hikmet Polat'ın eşi Gülümser Polat' a takdim edilmiştir. Çiçeğini almak üzere sahneye gelen Gülümser Polat'ın Nâzım Bey için sarf ettiği "Şimdiye kadar çok çalıştığı için hep şikâyet ediyordum ama bugün gerçekten seninle gurur duyuyorum." ifadesi, salondakilere hüznle karışık bir mutluluk duygusu yaşatmıştır.

Konukların konuşmaları ve Armağan kitabının takdiminin ardından teşekkür konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet edilen Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat, konukları selamladıktan sonra öğrencilerine, "Varlık sebebimiz sevgili öğrencilerimiz, şükranlarımı arz ediyorum sizlere, böylesi günler, daha iyileri sizlere de nasip olsun" ifadeleriyle konuşmasına başlamıştır. "Lisans eğitimim dâhil 47 yıl alanıma emek verdim, emekledim, emeklisin dediler. Ve ben de emeklemeye devam etmeye karar verdim, ikinci bir emekleme dönemine başladım, inşallah bundan sonraki emekleme dönemim bir öncekinden daha iyi olur. Rabbim ömür ve sağlık verirse ben de sizlere söz veririm ki masamın üstü

dolu ve bundan dolayı verimli olacaktır” diye sözlerine devam eden Polat, kırk yedi yıl önce mesleğine bir çocuk sevinci içinde başladığını, bugün de tıpkı bir 23 Nisan çocuğu gibi aynı sevinci taşıdığını ve bu sevinçle emekliliğe ayrıldığını ifade etmiştir. Yarım asra yakın bir süre zarfında, zaman zaman derslere girerken içine kan yürüdüğü de olsa, her dersten gönül ferahlığıyla çıktığını ifade eden hocamız, mesleğine karşı duyduğu heyecan ve sevginin kelimelerle ifade edilemeyecek seviyede olduğunu göstermekteydi.

Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat’ın konuşmasının ardından dostlarının konuşmalarına da yer verildi. Hocaya sunulan hediyelerle devam eden etkinliğin birinci bölümünde, programa katılamayan konukların yazılı ve görsel mesajlarına da yayınlandı.

Programın ikinci bölümü, Gazi Üniversitesi Kültür Merkezi’nde bulunan etkinlik salonundaki yemekle sürdürüldü. Dostları ve meslektaşlarıyla güzel vakit geçiren hocaya yemek sırasında Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Orhan Kurtoğlu tarafından hediyesi takdim edildi. Hediye takdimi esnasında Kurtoğlu konuşmasını; “Hocamıza bundan sonraki hayatında sağlık, mutluluk ve huzur diliyorum; bana da bu zevkli görevi verdikleri için arkadaşlara da çok teşekkür ediyorum” sözleriyle tamamladı. Konuklarını nezaketle karşılayan ve teker teker kendisi uğurlayan Nâzım Hikmet Polat, etkinlikte

emeği geçen herkese yeniden teşekkürlerini sundu.

Nâzım Hikmet POLAT Kimdir?

1 Şubat 1955 tarihinde Oltu’ da doğdu. İlkokula 1968 yılında Bahçecik Köyünde okumuş, ortaokulu 1971 yılında Oltu’ da, Öğretmen Okulunu 1975 yılında Tokat ve Bolu’ da tamamlamıştır. Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü 1979 yılında bitirmiştir. 1981-1985 yılları arasında Erzurum Atatürk Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nde Araştırma Görevlisi olarak çalıştı. 1984’te doktor unvanını alan POLAT Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’nde 1985’ de Yar. Doç. 1993’ de Doçent, 1999’ da Profesör unvanını almıştır. 2009 yılına kadar Gazi Üniversitesi’nde öğretim üyesi olarak görev yapmış olan POLAT 2012-2016 yılları arasında Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi’ ne dekan olarak atanmıştır. 2018 yılında Gazi Üniversitesi’nin bölünmesiyle kurulan Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Yeni Türk Edebiyatı bilim dalında görev yapmaya başladı. Aynı zamanda bu bölümde anabilim dalı başkanlığı da yapmıştır. Yenileşme Devri Türk Edebiyatının Tanzimat sonrası kültür ve edebiyatının süreli yayınlarda saklı bulunduğu inancıyla çalışmalarını bu alanda yoğunlaştırmıştır. 1 Şubat 2022 itibarıyla 47 yıllık meslek hayatının ardından emekliliğe ayrılmıştır.

1995 yılından beri Türklük Bilimi Araştırmaları adıyla uluslararası hakemli bilimsel bir dergi çıkartmaktadır. Ulusal

Prof. Dr. Nâzım H. Polat armağan kitabın editörlüğünü yapan öğrencileriyle, soldan sağa: Arş. Gör. Merve Akbaş, Dr. Öğr. Üyesi Dinçer Apaydın, Doç. Dr. Tayfun Haykır

ve uluslararası mecralarda yayınlanmış yüzü aşkın makaleye sahip olan Polat'ın TDV İslam Ansiklopedisi, Türkler Ansiklopedisi, Dergâh, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi gibi alanın temel kaynaklarında madde yazarlığı da bulunmaktadır. Şahabettin Süleyman (1987), Müdafaa-i Milliye Cemiyeti (1991), Külliyyatına Girmemiş Yazılarıyla Ömer Seyfettin (1998), Türk Çiçek ve Ziraat Kültürü Üzerine-Cevat Rüştü' den Bir Güldeste (2001) Bir Jöntürk'ün Serüveni-Dr. Şerafettin Mağmumi'nin Hayatı ve Eserleri (2002), Rûbab Mecmuası ve Meşrutiyet Dönemi Türk Kültür ve Edebiyat Hayatı (2004), Tanzimat Sonrası Türk Kültür Hayatından Yansımalar (2012), Ömer Seyfettin: Bütün Hikâyeleri (2019), Ömer Seyfettin: Bütün Nesirleri (Fıkralar, Makaleler, Mektuplar ve Çeviriler)(2020), Tefvik Fikret: Bütün Eserleri (2022) ve Ömer Seyfettin' in bütün hikâyelerinden oluşan bir Ömer Seyfettin külliyyatı, başlıca eserleri arasında sayılabilir.

KUŞ ve SU

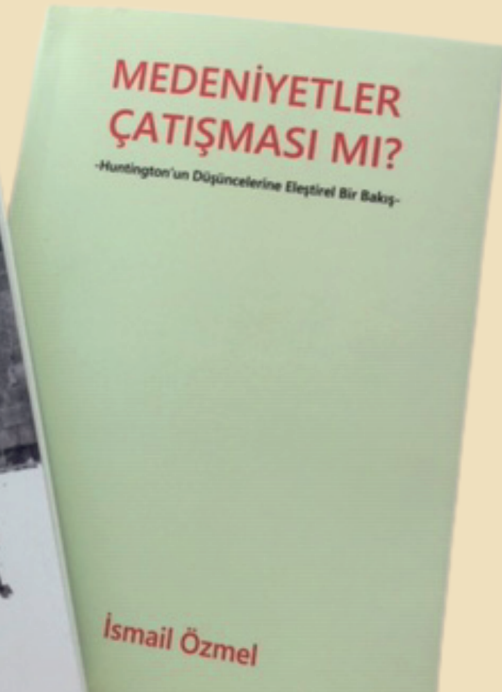
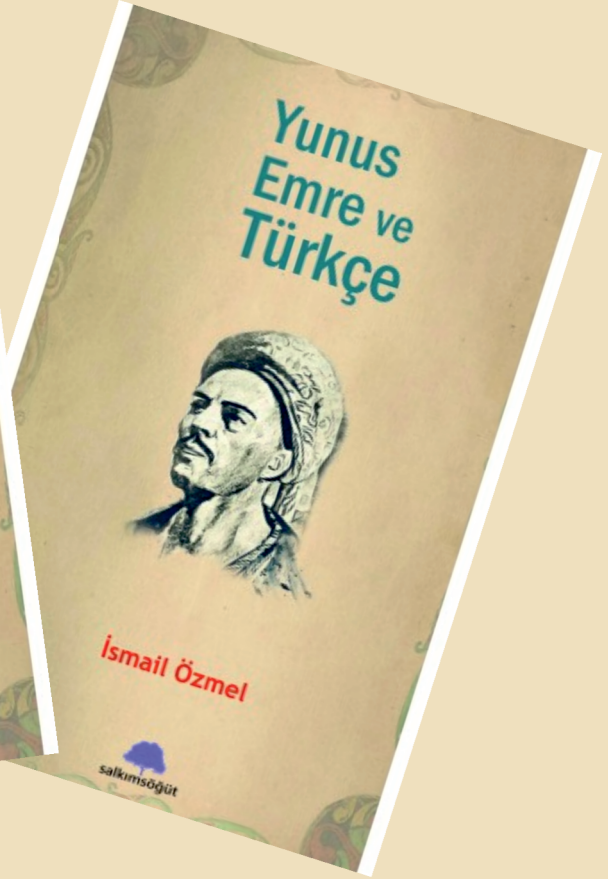
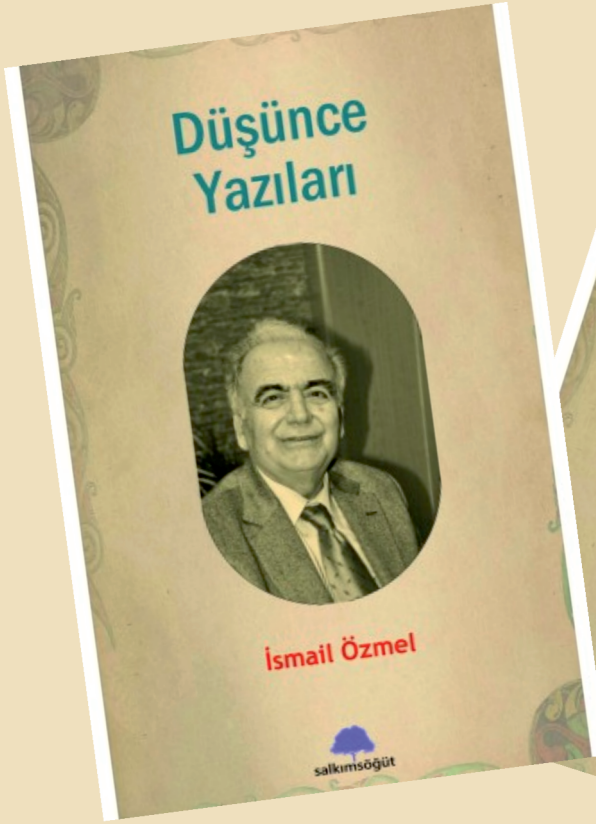
Vedat YARIŞAN

Kuş uçtu
Açtı kanatlarını
dua biriktirdi
Kondu güle

Gül açtı
Okşadı kuşu
Merhameti ile

Zaman
Saf aldı kuşu
Kuş
boyun eğdi göğe
Kuş
Gözyaşı ile
göl yaptı
Gül su içsin diye
Vedat Yarışan

Salkımsöğüt Yayın Evinden Çıktı

99.SAYI 20 TL
AKPINAR : Yeni Çarşı İş Merkezi
B / Blok • NİĞDE